

İKİ AYLIK KÜLTÜR SANAT EDEBİYAT DERGİSİ • 2017 • SAYI: 11

MUSTAFA OKUMUŞ • İHSAN YÜCEL • YALÇIN YÜCEL • E. ÜLKÜ ŞİRİKÇİ
CELALETTİN KURT • M.NEDİM TEPEBAŞI • HARİKA UFUK • ŞEVKET YÜCEL
YILMAZ AKÇAKALE • ÖMER BAYDEMİR • HANİFİ YILMAZ • LÜTFİ BİLİR
MUHLİS SALİHOĞLU • IŞILAY YEŞİLSU • A. İHSAN KEKEÇ • HACI ALİ ÖZTURAN
HİLMİ YAVUZ • GÜLÇİN ÇINAR GÖKÇETEPE • ŞAHİN ÖZBAY • GÜNİZ DEMİRCİ
İBRAHİM KILINÇ • FAZİL HÜSNÜ DAĞLARCA

İKİ AYLIK
KÜLTÜR EDEBİYAT
VE
SANAT DERGİSİ

ISSN: 2149-1682

Sayı: 11

Sahibi:

Ebrar Vakfı adına
M. Nedim Tepebaşı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Yılmaz Akçakale

Genel Yayın Yönetmeni:

Yalçın Yücel

Yayın Kurulu:

Yalçın Yücel
M. Nedim Tepebaşı
Hacı Ali Özturan

Sanat Danışmanı:

M. Nejat Karpuzoğlu

Kapak Resmi:

Ümit Parsıl

Dizgi-Tasarım:

Mehmet Aksoy

Adres:

Mimar Sinan Mahallesi
Bediüzzaman Bulvarı
Hamle Sitesi A Blok Kat:1
Kahramanmaraş

İletişim:

M. Nedim Tepebaşı
nedim.tepebasi@hotmail.com
0542 635 7728

Yalçın Yücel:

0533 636 4513
0536 659 7999
yalcinyuc@gmail.com
Posta Kutusu: 15-K.Maraş
www.yalcinyucel.com

Usare Dergisi Temsilcileri

Harika UfukAdana
İhsan YücelTekirdağ
Murquzov Kenan AydınAzerbaycan
Gülçin Çınar GökçetepeAnkara
İbrahim Kılınçİstanbul
Fusun BudakoğluBursa
Güniz Demirciİzmir
Figen Meltem HiçyılmazTrabzon

Basım Yeri:

Adres:

İsmetpaşa Mahallesi Dedezade
Caddesi No:8/B
KAHRAMANMARAŞ
Tel.: 0.344 224 15 15

İÇİNDEKİLER

Mustafa Okumuş.....Sanatçı'ya Kibir Yakışır mı?.....Deneme.....1-2	
İhsan Yücel.....Kahramanmaraş'ın Gizemli Sokakları.....Deneme.....3	
Yalçın Yücel.....Maraş'ım Diye.....Şiir.....4	
Yalçın Yücel.....Maraş'ım Kınalı Kekliğim.....Şiir.....5	
E. Ülkü Şirikçi.....Resim.....6	
Celalettin Kurt.....Gül Vakti.....Şiir.....7-8	
M. Nedim TepebaşıDoğrular ve Yanlışlar.....Deneme.....9-10	
Harika UfukSöyleşi.....11-14	
Şevket Yücel'i Anarken15	
İhsan Yücel.....Şevket Yücel ve Doğa.....Deneme.....16-17	
Ayten Ersoy.....Resim.....17	
Yalçın Yücel.....Anılarını Çiçeklendiren İnsan.....Deneme.....18-19	
Ayten Ersoy.....Resim.....19	
Yılmaz Akçakale.....Unutulmayan Dostluk.....20	
Şevket Yücel.....Halka Gidebilmek.....Deneme.....21	
Şevket Yücel.....Uyku ve Yılan.....Öykü.....22-24	
Şevket Yücel.....Neden Seviyorum Seni.....Şiir.....25	
Ömer BaydemirSaraçhane.....Anı.....26	
Hanifi Yılmaz.....Merhum Akif.....Şiir.....27-29	
Lütfi Bilir.....Hep Sonradan.....Şiir.....30	
Muhlis Salıhoğlu.....Gökçetepe Akşamı.....Şiir.....31	
İşlay Yeşilsu.....Çaresiz.....Şiir.....32	
A. İhsan Kekeç.....Gün Ortası Görülen.....Şiir.....33	
M. Nedim Tepebaşı.....Acı Bademler.....Öykü.....34-37	
Nasıl Yazıyorlar.....38-39	
Şahin Özbay.....Resim.....40	
Güniz Demirci.....Bir Hayal Olur.....Şiir.....41	
İbrahim Kılınç.....Cennetin Suyu Kurumuş.....42-48	
Fazıl Hüsnü Dağlarca...Vatan Türküsü.....Şiir.....Arka Kapak İç	

Yazıların yasal sorumluluğu yazarlarına aittir.

Usare Dergisi Ebrar Vakfı Kültür yayınıdır.
Bu dergi ticari amaçla yayınlanmamaktadır.

Dergimiz, elden temin edemeyenlere talepleri doğrultusunda
posta ücretini ödemeleri durumunda adreslerine gönderilir.

Posta ücreti yıllık 50 TL

SANATÇIYA KİBİR YAKIŞIR MI?

Oldum olası kibirli insanlardan uzak dururum. Büyüklük saplantısını sırtında kambura dönüştürenlerin hamlıktan kurtulup, yetkinleşemediklerini düşünürüm. Hele de sanatçı kişilere bu olumsuzluğu hiç yakıştıramam. Bırakın sözlerini, tavırları bile incitir beni. Meclislerinde hep kış var, soğuk rüzgârlar eser, inceliklerim üşür. Sanatçı deyince biraz da kendini aşmış, benlik duygusunun hamurunu yoğurup özleştirmiş, onu erdemlerle mayalamış, yaratıcı, örnek insan tipi gelir usuma.

Bugün aramızda olmayan rahmetli bir arkadaşım vardı. Usta bir şair, denemeci ve öykücüydü. Beğeni ile okunan kimileri ödül almış onlarca eseriyle ustalığı, saygınlığı çoktan hak etmişti. Onca yıl dostluk ilişkimiz içinde bir gün olsun kendinden “ben” diye söz ettiğini anımsamıyorum. Son derece alçak gönüllü bir kişiliği vardı. Kendi alanında kimseyi küçük görmez, küçümsemezdi. Onlara dönük olumsuz bir eleştiri de yapmazdı. Aksine yazan-çizen genç kalemleri heveslendirir, güven kazandırır. Kuşkusuz onu sevdiren biraz da sanatındaki yetkinliğiyle örtüşen özlü kişiliğiydi.

Günlük yaşamda gözlem alanıma giren kimi sanatçı da var ki dalında kendini ilk ve son gibi algılar, bu yönlü davranışlar geliştirip ilişkilerine yansıtır, ne yararı varsa? Doğrudur, kendi alanında yetkin bir sanatçı olabilir. Ne var ki bunu,

kendinin ifade etmesi bana göre yakışık almaz. Bunu, sanatıyla ilgilenenlere bırakması daha şık, daha anlamlı olmaz mı? Kendini aşan her sanatçının gerçek hazzı, kendi hakkındaki beğenileri başkalarının ifadelerinde bulması gerekmez mi? Ne de olsa insanın kendi beğenisiyle oluşturduğu, kendine dönük yargılar nesnel olamaz, ben kokar, az da olsa.

Değer verdiğimiz her fırsatta dile getirdiğimiz kimi sanatçılarımızda bu yetkinliği görememek, doğrusu üzüyor beni. Kimi zaman duyularımız, kimi zaman da gözlemlerimizin sonucu geldiğimiz bu noktayı hiç yakıştıramıyorum onlara. Kuşkusuz her sanatçı böyledir demiyorum, diyemem de...

Bir sınıf arkadaşım için Ankara’da düzenlenen “Sanatı ve Sanatçı Kişiliği” konulu bir toplantıya katılmıştım. Konuşmacılar ondan övgüyle söz ettiler. Son olarak “Şeytanistan” adlı romanı, tiyatro sanatçılarınca sahnelendirildi. Perdenin kapanışında yeniden beğeniyle alkışlandı. Arkadan sahneye çağrılan sanatçı, oğlunun yardımıyla kürsüye geldi. Ödülünü aldı. Oldukça yaşlı ve bitkindi. Titrek bir sesle kendisine gösterilen bu vefa için teşekkür etti. Kısa konuşmasının sonunda “Ne olur dostlar, artık bana ödül vermeyiniz. Her ödül alışımda kendimi topluma yeniden borçlanmış hissediyorum. Yaşım hayli ilerledi. Borcumu ödeyecek gücüm de kalma-

dı.” dediğinde daha çok alkışlandı. İşte alçak gönüllülük buna denir. Usta bir şaire, yazara da bu yaraşır doğrusu dedim içimden. O günden sonra sanatçıya yetkinliğin, alçak gönüllülüğün ne de çok yakışacağı savı usumun başköşesinde yerleşip kaldı.

Sanatı beğeni kazanan sanatçı bunu iyi özümsemeli. Kimsenin kimseye, şu veya bu nedenle zorunlu olmadığını da bilmeli. Kendini dev aynasında görmenin, bunu bir kişilik sorununa taşımanın bir yararı olmayacağını düşünüyorum.

Kişinin sanatıyla kişiliği örtüşmüyorsa, sanatına duyulan beğeni ve sevgi kişiye yansmaz. Oysa sanatçı kişinin kişiliği de bundan payını almalı bence. Almalı ki sanatıyla kişiliği arasında bir tutarlılık gözlenebilsin. Ben böyle algılıyorum sanatçıyı. Kuşkusuz o da: “Önemli olan benim sanatım, kişiliğimden kime ne?” diyebilir. Öyle düşünüyorsa benim bir diyeceğim kalmaz.

Kimi sanatçılarımız beğenileri yeterince özümsemiyorlar. Aksine yukarıdan bakma hamlığına düşüyorlar. İstenilir ki, sanatçı sanatıyla birlikte kişiliğini de geliştirsın. Saygın bir noktaya gelsin. Çünkü sanatçı yaratıcı kişidir. Sanatı kadar kişiliğiyle de saygın olmalıdır dersek, fazla bir şey mi istemiş oluruz?

Sanatçı biraz da çelişkili kişidir. İkilemleri olması doğaldır. Hatta öz kişiliğiyle sanatçı kimliği zaman zaman çatışan insandır. Ama bunu okuyucuya ya da sanatsevere yansıtmamanın yanlış olacağına inanıyorum. Biliyorum ki sonuçta her

şey insan içindir. İnsan hangi konumda olursa olsun, insan olduğu için saygındır. İnsan onuru taşıdığı için saygıya lâyıktır; salt konumu için değil elbette.

Öyleyse sanatçının biraz da incelikli, alçakgönüllü, hoşgörülü olması gerekmez mi? Başarı, hiçbir zaman başkalarını küçük görme hakkı vermemeli başaranı. Büyüklük o ki, insan büyüdükçe alçakgönüllü, hoşgörülü ola...

Başarının gururuna yenik düşen sanatçı, saygınlığını yitirir. Kibir onu gönülden uzaklaştırır, küçültür. Aksi ise onu büyütür, gönle indirir, kalıcılığa ulaştırır.

Kendilerine özel ve erişilmez konumlar seçenler, iyi bir sanatçı olsalar bile sevimsizlikten kurtulamazlar. İtici kişilikleriyle sanatlarına gölge düşürürler. Bu nedenle sanatçıların, sanatseverlerle, okuyucularla ve dinleyicilerle bütünleşmesi gerekir, değil mi?

Kim olursa olsun, kendini aşamayan, benlik duygusunun tutsağı olan insanların saygınlıklarının zedeleneceğini düşünüyorum. Bu nedenle havalara giren, çevresini küçük gören kişi, iyi bir sanatçı olsa da iyi bir insan olamaz, değil mi? Hiçbir edininim, hiçbir başarı, insanın kendisinden daha değerli olamaz. Çünkü onların yaratıcısı da insandır dersek, yanlış mı olur?

- Hiçbir edininim, hiçbir başarı insanın kendisinden daha değerli değildir.

Hülya Çekici Şirikçi

KAHRAMANMARAŞ'IN GİZEMLİ SOKAKLARI

Kahramanmaraş'a ne zaman yolum düşse, kendimi eski sokaklarına vururum. Ve o sokakların kendine has gizemli atmosferinde, birden çocukluk ve gençlik anılarımı bulurum. Düşlerim kanatlanır, mutlanırım.

Ve ansızın, anılar bahçesinin hüzün yüklü derinliklerinde kaybolurum. İçimde buruk, sarı soluk duygular kıpraşır durur.

Sükunetin şiiiri... Sessizliğin şarkıları biteviye çınlar durur o sokaklarda. Bazen de geçmişin sisli derinliklerinde, sisli puslu silinmeye yüz tutmuş bir öyküyü akla getirir.

Kahramanmaraş'ın "eski sokakları" bir başkadır. Loştur. Gizem doludur. Oralarda, geçmişin ince fısıltıları duyulur. İçinize esenlik salan, buram buram bir efsun solunur. Diyeceğim, kendine özgü bir sıcaklığı, yürek genişleten bir ruhu, huzur sunan bir dokusu vardır. Bugünle geçmişini buluşturur. Bir top ak bulut olur, geçmişin esrarlı derinliklerine uçurur.

Duvarlarına sarmalanmış rengarenk çiçekler, içinizi bir hoş eden baygın kokuşlu iğdeler, geçmişini bugüne getiren o sıcak dokulu evler. Ve, daha neler neler...

Diyeceğim, o sokakların bambaşka bir büyü, bambaşka bir cazibesi ve gönül hoşluğu yaratan atmosferi vardı.

Oralarda gezinmek, o serin sessizliği solmak, o esrarlı derinliğin içinde kaybolmak, kuş cıvıltılarıyla mest olmak, sanki bir başka dünyaya akmaktı. Her sokağın kendine has bir şiiiri ve öyküsü vardı. Ve dile getirilseler, kimbilir neler anlatırlardı.

İncecikten gülümseyen, sizlere sıcaklık gü-lüşler ileten sokaklardı onlar. Dahası, yaşama

sevincinizi renklendirir, en donuk, en katı yerlerinizi bile eritirlerdi. Huzur sükun ve dinginlik verirlerdi.

Henüz, gökyüzüne ve ağaca küsmemişlerdi. Hiçbiri doğaya dargın değildi. Damlarında, çatlarında top top güvercinler uçuşurdu. Sıcak yemek kokularına, tarhana ve salça kokuları karıştırdı. Ne kadar da taze, doğal hoş kokulardı onlar...

İşte, o sokaklarda gezinmek, o sessizliği derinden hissetmek, çiçek kokularıyla mest olup kendinden geçmek... Kendini hülyalı düşlere salmak ve anılar okyanusunda kaybolmak.

Ne zaman Kahramanmaraş'a gitsem, kendimi o sokaklara vururum. Eski anılarımı depreştiren, beni çocukluk yıllarıma salan o sokakların benim için özel bir yeri vardır. Ve bir türlü silinmek bilmeyen unutulmaz izler bırakmışlardır.

Hayal dünyanın renklenmesinde, duyarlılığının incelenmesinde, o sokakların yeri büyüktür.

Bana kalırsa, sokakların dilini bilmeyen, sokakların suskunluğunu ve gizemini hissetmeyen bir yazarın yaşama bakışı pek eksik kalır.

Sonra ne olduysa oldu, o sokakların bir kısmı, birden kayboldu. Çiçekler solgunlaştı, ağaçlar ağlamaklı oldu. Soluk ve kederli bir renk, her bir yana hakim oldu. Soğuk, üşütücü, ruhsuz çarpık ve donuk bir mimari, o sıcak dokunun canına okudu.

Oysa ne kadar zarif... Çiçeksi, içe işleyen yürek genişleten sokaklardı onlar. Şirin, sevecen, sevimli ve dost canlısıydılar. Gezinme keyfinize bambaşka bir şiiir ve sihir katarlardı. Derin ve canlı duygular, yoğun algılamalar, coşkuncu taşmalar, gizemli anılar, tüm benliğinizi doldururdu.

***DOKSAN YEDİNCİ YILINDA
KAHRAMANMARAŞ'IN KURTULUŞ
BAYRAMINI KUTLUYORUZ.***

USARE DERGİSİ YAZARLARI VE YÖNETİM KURULU

Yalçın Yücel

MARAŞ'IM DİYE

Bir köşesinde yüreğimin
Gider gelir Maraş'ın sesi
Duyduğum bir şiiirdir
Ya da okunur öyküsü kahramanlığın

Bir yanımda özgürlük
Diğer yanımda sevinç
Sevgisi eser
Gül yüzlü sabahlara şehitlerimin

Yüreğimin perdesindedir eli
Maraş'ım açar yaşam ışığını her gün
Ve ben Necip Fazıl'ı okurum bir namaz sonrası
Kulak veririm bir de Şevket Yücel'e

Uzunoluk'tan aşağı
Çınarlar uzar asırlıktır hepsi de
Bir konuşabilseler ah
Kim bilir neler neler anlatacaklardır size

Bir köşesinde yüreğimin
Gider gelir Kapalı çarşı
Allı yazmalar, fistanlar
Hepsi birdir, düğün yeri gibi bu dulda da

Sonra bakırcılar duyururlar seslerini
Ardından demirciler
Biraz ötede "Bal şerbet" der bir şerbetçi
Diğeri dondurma

Çıkamaz sokaklarda
Külâh çatlı ahşap evler de vardır
Sanki halaya durmuş
Çeteler gibidir toprak damlar

Boşuna dememişler "Bir başkadır" diye
Kovanından bal sarkıtmış arılar gibidir
Nice yiğitler ki sahiplenmiş
Can vermişler bu topraklarda, Maraş'ım diye

Yalçın Yücel

MARAŞ'IM, KINALI KEKLiĞİM

Köylerimden Maraş'a doğru
Tozlu yollar akar ırmak ırmak
Unuttum diyebilir misin hiç?
Bir film şeridi gibidir anılar
Geçer gider içinden, uzanır yüreğinin duldasına

Daha nice şubatlar geçecek
Nice anılar
Yansıyacak şiirlerin dilinden
Bir yandan türküler dinleyecek başaklar
Diğer yandan ağıtlar

Kar yağıyor Maraş'ın üstüne şimdi
Yine beyaza bürünecek yüzü yolların
Üşüyecek belki çocuklar
Üşürken dinleyecekler kurtuluş öyküsünü
İsınacak düşüncelerinde bir ışıkla

Kavaklar
Tırmandıkça tırmanırmış göğün içine
Bir sarmaşık gibi
Sarılırlarmış
Şehitlerin eteğine

Maraş'ım
Kınalı kekliğim
Yüce dağlar senindir çıkasın diye
Sığmazsın bilirim elbet alçaklara
Onca kahramanlık gürülderken içinde

Zamanın elinden tutup sıkıca
Yaşadığın o günlerin hepsi
Şimdi nasıl anlatırlar seni
Bilir misin ki, Binboğa ve Berut
Öpmek için elini, uzanırlar

Kahramanmaraş!
Gizemli kent, güzeller güzeli
Bir dolu umutla, yüreğinde sevdalarla
Yedi güzel diyarı demişler senin için
Benim gönlümdeki ise
Çok daha fazla, çok daha

Çıkın kabuğunuzdan
Yazarlar, şairler, sanatçılar
Ey, sakın duran, Ahır Dağ
Neden durursunuz öyle sessiz
Gün susma günü değildir ki, dönüp dönüp de
anlatın

Anlatın, anlatın da dolsun hele sayfalar
Maraş'ım için elbet ki hepsi azdır
Çıkarın düşünce kınlarından acıların hepsini
Çıkarın ki duysunlar
İnsanlık, Maraşlı'nın kanında ölmüştür

Ve insan hakları savunucusu, ey Avrupalı!
Elindeki o leke
Kurtuluştan kalmadır biliyorsun
Ne kadar uğraş versen de silinmez
Çünkü ağlarlar halâ için için kundaktaki çocuklar.

E. Ülkü Şirikçi

Celalettin Kurt

GÜL VAKTİ

Beklemekten kara sular indi gözlerime bu şehrin burçlarında
Erguvanlar yaprak döktüler; eğdiler boyunlarını birer birer
Gelmedin, karalı hüznümlere düştüm, olmadan daha vakti hazan
Başka bahârlara mı kaldı, katmer katmer ertelenmiş gelişin
Oysa ben, sevda şarkıları söylüyordum geleceksin diye sen
Geziniyordum makamlarda; nihaventte, hicazda, hüzzamda
- Cancağızım gel bâri, gül mevsimi dolmadan...

Erguvan vaktinde gelirim demiştin, buydu senin yürek kavlin
Erguvanlar ısıll ısıll açtılar, kapadılar sonra yapraklarını
Bozdun mu yoksa düzenini canım, eylediğin yürek aktinin
Biliyorum “gülün ömrü az olur, gelmez isen söz olur”
Artık değildir, Arnavut kaldırımlarında gezdir ayaklarını
Hâlâ dolmadı mı zaman, kır zincirlerini ayrılık vaktinin
- Cancağızım gel bâri, gül mevsimi dolmadan...

İstanbul yedi veren gül vaktinde, güller bütün rengârenk
Aşka davet al güller, ayrılığın simgesi sarı güller, ak güller
Şimdi derdest oldular, yıkandılar şafaklarda şebnemlerle
Dalga dalga yapraklarla, âhenklerle sevgiliye sunuldu
Gül aldılar gül pazarından, çingene kızları güller satmaya
Sardı İstanbul’un her yanını, misk-i amber güller kokusu
- Cancağızım gel bâri, gül mevsimi dolmadan...

Nihavent bir Ayşegül Durukan şarkısıyla avunuyorum şimdi
Dağılıyorum bulut bulut, göklerin yücelerinden saçılıyorum
Deli bir çay oluyorum, yıkıp geçiyorum bütün bentlerimi
Nâr-ı sevdanla esrik oluyorum, kendi kendimden geçiyorum
Sen gelmiyorsun, süzölmek istiyorum kuşlar gibi topraklarına
Yol vermiyor dağların, netâmeli yolların, boralı havaların
- Cancağızım gel bâri, gül mevsimi dolmadan...

Güllerin solgunluğa girmesine az kaldı, vakitler mi daraldı
Ne ayakların değdi topraklarıma sevgili, ne de sesin ulaştı
Hâlâ senden bir haber yok, nazlar mı yürütüyorsun söyle
Vaveylalar kopuyor, fırtınalar esiyor sevdalı yüreğimde
Ne olur; işte gül mevsiminin bitme zamanı da yaklaştı
Aşk-ı devran içinde kaldım; şafağım, feleğim şaştı
- Cancağızım gel bâri, gül mevsimi dolmadan...

Zahide Barazi

DOĞRULAR VE YANLIŞLAR

Biraz irdelersek, doğrularla yanlışları ayırt edebilmenin, canlılar arasında sadece insanlarla şeytan da dâhil cinlere mahsus bir eylem ve yetenek olduğunu görebilir ve anlayabiliriz sanırım. Bildiğimize göre; bu varlıklardan başka, yaptıklarından sorumlu tutulacaklar yoktur. Bunlar arasından insanların, dinen ve meri yasalar nezdinde, diğerlerinin ise sadece dinen sorumluluk taşıdıkları düşünülürse, en ağır yükün insan üzerinde kaldığı da anlaşılacaktır.

Kazanmak veya kaybetmek arasında, yeteneği kullanmak ya da kullanmamak gibi ince bir çizgi vardır sadece. Sorumluluk taşıyan bu varlıklar, tam da bu ayrım noktasında ya kazanıyorlar ya da kaybediyorlar işte.

İnsan dışındaki varlıklar, bizim ilgi ve sorumluluk alanımız dışındadırlar. “Peki, her insan bu yeteneği kullanabiliyor mu?” sorusunu yöneltmeye gerek yoktur kanaatimce. İnsanlar bu yeteneklerini kullanmış olsalardı şayet, dünyanın hiçbir yerinde huzursuzluk, daha önemlisi saygısızlık olmazdı; bu kadar aşikâr. Başkalarını bilmem ama ben böyle değerlendiriyorum.

Neyin doğru neyin yanlış olduğunu tespit etmek her zaman mümkün olmayabiliyor kişiler için. Bunu bir sav olarak söylemiyorum, görünenleri okumaya çalışıyorum sadece. Peki,

neden? Hâlbuki parayı bilen herkes, doğru ile yanlış ayırt edebilir, edebilmelidir de. Bunu doğrulamayan olmaz herhalde. Para konusunda, çağımız insanlarından her biri başlı başına birer uzman ya da uzman gibidir nerede ki. Bunda da hemfikiriz sanırım. İşin içinde bir bit yeniği yoksadoğruları ve yanlışları belirleme ve ayırt etme konusunda aynı performans neden gösterilemiyor o zaman?

Akıl sağlığı yerinde olup da aklını iyi kullananlar için sorun yok zaten, doğru kullanmayanlar için sorun, büyüdükçe büyüyor, hem de her alanda. Tecrübeler ve yaşananlar bunu gösteriyor çünkü.

Bu durumda şunu görmek gerekir diye düşünüyorum; bu ayrım ve seçenekte sadece akıl, her zaman kişiye yetmiyor. Demek istediğimi biraz daha açabilirim; akıllı kişiler de bazen, belki de çoğu zaman, yanlış işler yapabiliyor, yanlış davranışlarda bulunabiliyorlar. Böyle durumda sorun belli aslında; akıl tam olarak kullanılmıyor ya da kullanılmıyor. Arabasını, telefonunu, cebindeki parasını, ihtiyacı olduğu halde kullanmayanlardan ne farkı vardır böylelerinin? Kullanılmayan akıl da öyle değil mi, sahibine ne faydası vardır ki kullanılmayan aklın? Herkes de kabul eder ki; önemli olan akıldan yararla-

nabilmektir. İnsana da bu yakışır. “At binenin, kılıç kuşananın.” atasözü tam da bu durumu açıklamıyor mu? Akıldan yararlanıp yararlanmamanın en açık şekli de bu ayrım çizgisinde görülür. Benliğini yükseltip iş ve davranışlarına benliğini katanların, doğrulara erişmesi bu yüzden mümkün olmuyor zaten.

Peki, nasıl yapılacak bu doğrularla yanlışları ayırt etme işi? Dînî öğretilerle desem, peşinen itirazlar olabilir. Hâlbuki dindir yolların ayrıldığı noktaları ve hatları ilk elden gösteren. Dinin işi bu. Kesinlikle bu sözü, dine inananları mutlu etmek veya başkalarına laf dokundurmak için söylemiyorum. Hiç kimsenin duygu ve düşünce mahremine girme gibi bir niyetim olamaz, hakkım da değil. Ama bu konunun belirlenmesi, açığa kavuşturulması da gereklidir. Dinden destek alınmadan bir yöntem belirlenmek istenirse şayet, bu belirleme işi elbette ki adaletle olmalıdır, başka seçenek yok bu durumda. Zaten adalet, birçok düşünce ve görüşlerin süzgecinden geçmiş ve üzerinde tartışıldıktan sonradavranış hatları belirlenmiş olan kurallar silsilesi değil midir? Bu yoldan geçmemiş kural ve öneriler adalet değildir, olamaz da. Din de adaleti, adaletli olmayı emreder, hem de ta baştan ve de ısrarla, hem de; “...Bir topluluğa karşı duyduğunuz kin, sizi adaletten saptırmazın, adil davranın...” (Maide 5/8) diye ikaz ederek. Bu şekilde olmayan uygulamalar, er ya da geç bir yerlerde tökezleyecektir. Bu, yol ayırımında da böyledir.

Doğruya “doğru”, yanlışla da “yanlış” diye bilmeli kişi. İnsan olmanın gereği, adaletin de hakkı budur. Akıllı olan herkes de bunu kabul eder ya da itiraz etmez.

Bakın bugün, yanlışları hem de bilerek işleyenlerin cehenneme çevirdikleri bir dünyada yaşıyor insanlar. Dünyada iken cehennemde yaşamak bu olsa gerek! Bunun sebebi nedir düşünabiliyor muyuz, ya da adil bir karar verilebiliyor mu? Sadece bu alanda değil, kendi yakın çevremizde yapılan yanlışlıklar için “Bu yanlış-tır!” diyebiliyor muyuz? Suskunluk, yutkunmak adaletle bağdaşmaz. Yanlış işler yapanlar, kendi günahlarını biriktirirken, onları uyarmayanlar

da bu birikime seyirci kalarak, göz yumarak bir şekilde onlara destekte bulunmuş olmuyorlar mı?

Bu kötülüğü cümle âleme yaşıatanlar, bile bile yanlış yolda yürüyorlar, ipte cambazlık yapıyorlar. Dünyanın cambazlara değil, yol açanlara ihtiyacı var hâlbuki. Görenler, seyredenler hipnoz edilmişler gibi. Yanlışları sorgulayanlar olmadığı gibi doğru iş yapılmasını isteyenler de yoksa ortalıkta yanlış işler elbirliği ile yaşıatılıyordur o zaman. Bu ateşi yakanlara mani olmak bir tarafa, çeşitli yollardanbu ateşe odun taşımanın akılla bir bağlantısını kim kurabilir?

Bedende, kullanılmayan ya da yararlanılmayan bir akli taşımak yük taşımaktan daha zordur, bunlara tahammül etmekse ondan da zordur. Denilebilir ki; “Dünyanın buncaimkânlarını bu adamlar kullanıyorlar, adamların bir eli yağda, diğer eli balda. Bu işin zorluğu nerede?” Öyle değil işte! Gün gelecek bunların hepsini tarih yazacak ve bunları okuyan akıllı insanlar, en azından bunları kınayacaklar. Değer mi? Değer görmek bile akılsızlıktır, akıllıca düşünülürse.

Dünya, sadece insanların değil, dünyada yaşayan tüm canlıların ve tabiatın ortak yararlanma alanıdır, hatta tüm evrenin. İnanan inanır, inanmayan inanmaz, bu kâinatı yaratan böyle murat etmiş, sistemi de ona göre kurmuştur.

Bu durumda anlıyorum ki; akıllı kişiler yanlış işler yapamazlar, yanlış davranışların yanında yer alamazlar. Eğer kişiler, yanlış işler yapıyorlarsa veya yanlış işler yapanların yanında yer alıyorlarsa, daha kötüsü destek veriyorlarsa yeteri kadar derdimiz var demektir.

Söyleşi

Harika Ufuk

TÜRK DÜNYASINDA SEVİLEN BESTECİ SEVİNÇ TOFİQQIZI İLE SÖYLEŞİ

“Sevinç Tofiqqızı kimdir?” diye sorsam kendinizi nasıl anlatırdınız?

“Sevinç Tofiqqızı öncelikle Türk dünyasını, vatanını, milletini çok seven ve bu uğurda canını feda etmeye hazır olan bir Türk kadınıdır. Sonra bestecidir aynı zamanda da çocuklara müzik dersi vermektedir.” derdim.

Beste yaparken kimlerden destek ve teşvik gördünüz?

Her şeyden önce yüce Allah'ımın yardımıyla bugünlere geldim. Allah'ımın bana verdiği özgücümle ayağa kalktım. Allah'ın izniyle de bestecilik yolunda başarıyla azimle yürümeye devam ediyorum.

İlk albümünüz hangisidir?

İlk ışık gören birinci albümümün adı “Bir Meleğin Yürek Sesi”dir. Türk dünyası çocuklarına 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı için “Benim Meleklerim” adını verdiğim bir beste yaptım. Bu albümümde o eserimle beraber 12 kompozisyonum vardır:

1. Bir meleğin Yürek Sesi 2. Gözlere Nur Veren Melek 3. Benim Atatürk'üm 4. Unutulmaz anılar 5. Umut köprüleri 6. Sevgi Nağmesi 7. Hayaller Kanadında 8. Hasretindeyim 9. Arzular Prelüdyası 10. Benim Meleklerim 11. Rüyalar 12. Ayrılan Yollar... İkinci ve üçüncü albümüm de bu yakınlarda ışık yüzü görecek.

Besteleriniz sizin deyiminizle kompozisyonlarınız hakkında bilgi alabilir miyim?

Elbette... Kompozisyonlarım (bestelerim) şunlardır:

1. “Ulu Önderim Hatıralar” kompozisiya ve klipi Heyder Aliyev’in aziz hatrasına hesr olunur.

2. “İlhamlı Azərbaycan’ım”

Müzik: Sevinc Tofiqqızı (Cenab prezidentimiz İlham Aliyev’in ad günü için bu eseri besteledim.)

3. “Gözlere Nur Veren Melek”

Müzik: Sevinc Tofiqqızı (Bu kompozisiya ve klipi Zerife Hanım Aliyeva’nın aziz hatrasına hesr ettim.)

4. "Hocalı Feryadı"

Müzik: Sevinc Tofiqqizi (Bu kompizisiya ve klip Hocalıların aziz hatrasına hesr olunmuşdur. Ayrıca bu klipin kompozisiyanın takdimi Susha İcra Hakimiyyetin Rehberi Bayram Seferov tarafından yapılmıştır ve büyük takdimata geçirilmiştir.)

5. "Umut Köprüleri"

Kompozisiya ve klip: Sevinç Tofiqqizi (20 Yanvar şəhidlərimizin aziz hatrasına hesr olunmuşdur.)

6. "Hasretindəyim"

Müzik: Sevinç Tofiqqizi Kompozisiya ve klip: rejisör Rauf Sahiboglu. (Vatana olan sevgimi hesr ettim.)

7. "Kalbim Türkiye'm"

Müzik: Sevinç Tofiqqizi (Bu kompizisiya klip Türk dünyası için bestelediğim eserimin kompozisiya ve klibini TRT Avaz hazırladı, TRT Avaz ve TRT'nin diğer kanallarında yayımlandı.)

8. "Menim Meleklerim"

(23 Nisan bütün dünya çocuklarına hediye ettim. Müzik: Sevinc Tofiqqizi kompozisiya ve klipi bütün TRT kanallarında yayımlandı.)

9. "Can Azerbaijan" 2014 yılında Türkiye'nin değerli şairi Harika Ufuk'un "Can Azerbaijan" adlı şiirini besteledim. İki devlet, bir milletiz. Bu eser bu yönden Türk dünyası için çok değerlidir. En kısa zamanda aranjisini yaptıracağım ve klip çekerek size sürpriz yapacağım.

10. "Çanakkale" 2015

Çanakkale'nin 100. Yılı için güzel bir kompozisiya eseri yazdım. Türk sefirliğinden diploma ödül aldım.

11. "Erdoğanlı Türkiye'm"

Müzik: Sevinç Tofiqqizi kompozisiya ve klip (Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a hesr ettim. Cumhurbaşkanımız için bu eseri hem besteledim ve hem de ona klip çek-tirdim.)

12. "Futbol Himni"

Müzik: Sevinç Tofiqqizi Söz: Baba Veziroglu İfa(Yorum): Aslan Huseynov

13. "Mekke'de"

Müzik: Sevinç Tofiqqizi Söz: Halk şairi Zelimxan Yagub. Bu mahnimi İbrahim Tatlıses'e yazmıştım.

14. "Hayaller Kanadında"

Müzik: Sevinç Tofiqqizi kompozisiya ve klip

15. "Ya Tak Xocu S Toboy Poqovorit" (Ben Se-

ninle Konuşmak İstiyorum)Ve sonuncu bu yakınlarda yeni çıkan mahni sözleri Heyder Aliyev Fondunun Vitse prezidenti Leyla Aliyeva

Müzik: Sevinç Tofiqqizi İfa(Yorum): Ceyhun Bakinskiy tarafından seslendirilen mahnıdır.

16. "Yiğitler Yurdusun Ey Azerbaijan" Vatanperver mahni 2016

(Müzik: Sevinc Tofiqqizi Söz: Asif Fermanov Söyleyen Yorumcu: Aslan Huseynov ve Leyla Nur)

17. "Çağır Beni" 2016

(Müzik: Sevinc Tofiqqizi Söz: Hanim İsmayilqizi İfa-Yorum: Aslan Huseynov - Klip ve film Karabağ şehitlerinin hatrasına april dövüşlerinde şehit olanların anısına adadım. Hem beste yaptım hem de klipte ve filmde bir şehidin hanımını oynadım. Bu filmdeki başarımla dolayısıyla ödül aldım. Bu film yurt dışında da oynatılacaktır.)

18. "Hayat Güzeldir"

Müzik: Sevinç Tofiqqizi (Yeni kompozisiyam 2016)

Aldığım tüm ödüllerin dışında benim asıl ödülüm yaptığım bestelerin dilden dile dolaştığını ve severek dinlendiğini görmektir. Bu nedenle gurur duyuyorum.

Türkiye'de de çok sevilen ve tanınan bir hanım milletvekiliniz var. Ben de çok iyi tanıyorum, o da beni iyi tanır. Ganire Paşayeva Hanımefendi sizin de en iyi dostunuz, arkadaşınız... Onun eserlerine de beste yaptınız. Bu konuda bize bilgi verir misiniz?

Azerbaycan Milletvekili Sevgili Ganire Paşayeva Hanımın pek çok şiirini besteledim:

1. "Seni Gözleyeceğim" Yorumlayan sanatçı: Halk artisti Flora Kerimova, Mahni ve Klip Reji-

sörü Nail Naiboğlu

2. “Söyle senmisen? “ (Söyle sen misin?)
Yorumlayan sanatçı: Emektar Artist Manana Japaridze

3. “Senin Olum” (Senin Olayım) Yorumlayan
sanatçı: Nadir Qafarzade

4. “Qayit” Yorumlayan sanatçı: Akper Aliyev

5. “Söyle” Yorumlayan sanatçı: Aysel Alizade

6. “Seni uzaglardan sevmek de xowdur” (Seni
Uzaklardan Sevmek de Zordur) Yorumlayan sa-
natçı: Emektar Artist Semed Semedov

7. “Aradım” Yorumlayan sanatçı: Shebnem
Qehremanova

8. “Sensizlik” Yorumlayan sanatçı: Resad Il-
yasov

9. “Deyilsen” (Değilsin) mus.Sevinc Tofiqqizi
Yorumlayan sanatçı: Nuriyye Huseynova

Yorumlayan sanatçı: İlham Askeroğlu

10. “Turan Eli” Yorumlayan sanatçı: Aslan Hu-
seyinov (Türk dilli himn mahni)

11. “Görmürsen meni” (Beni Görmüyorsun)
Yorumlayan sanatçı: Halk artisti Fidan Hacıyeva

12. “Hardasan” (Neredesin) Yorumlayan sa-
natçı: Niyam Salami

Bestekârlık ve film alanındaki ödüllerinizi hakkında bilgi verebilir misiniz?

Hatırladığım ödüllerdenden bazıları şunlardır:

2009 yılında Oskar Medeniyet Gazetesi’nin
“Qızıl Açar” Milli Musiki Ödülü

2010 yılında Bakü Geceleri Türkü Festivalinde
“Çağır Beni” eserimle “En iyi Türkü Bestecisi”
Ödülü (Müzik: Sevinc Tofiqqizi Söz: Xanim Is-
mayilqizi Yorumlayan sanatçı: Aslan Huseynov)

2011 yılında Azerbaycan ailesi film festivalin-
de bestekârı olduğum “İşıqlı Zülmət” filmi “En
iyi film” ödülünü kazandı. (2011 yılında Hey-
der Aliyev Fondu. Azerbaycan Ailesi 2011 Film-
ler Festivalinde “Işıqlı Zulmet” senetli filminde
Müzik: Sevinc Tofiqqizi -Rejisör ve senaryo ya-
zarı Mehşim Muellim’di. Bu filmde (Olimpiyat
Şampiyonu) Paralimpiyaci İlham Zekiyev’in aile
hayatından bahsedilmektedir.

Hayat Varsa, Hayat Dersi, Hayat Varsa, Qürur
filmlerinde başrolde oynadım. 2012’de Hayat
Varsa ile Kelimeyi Şehadet filmlerine göre “The
First 2012” yılının en iyi oyuncusu mükâfatına
layık görüldüm. Bu mükâfat bana Ankara’da
Milletvekili Nurdan Şanlı tarafından verildi.

2012’de “TheFirst 2012” ödülü yani “Yılın En

İyi Oyuncusu Ödülü”

2013’te “Azerbaycan’ın En İyi Bestekârı Ödü-
lü”

Ağustos 2014’te “Azerbaycan’ın En Çalışkan
Bestekârı Ödülü”

Eylül 2014’te Türkiye’de “Türk Dünyası Hiz-
met Ödülü”

2014’te “Azerbaycan’ın En Sevilen Bestekârı
Ödülü”nü 3. kez kazandım.

2014’te Ankara Etimesgut Belediyesinin her
yıl düzenlediği “Uluslararası Anadolu Günleri
Medeniyet ve İnce Sanat Festivali” çerçevesin-
de ödüllendirildim.

2014 yılının Eylül ayında Ankara Kültür Sanat
Platformu Başkanı Sultan Özateş bana “Kültür
ve Sanata Katkı Sağlayanlar Başarı Ödülü” tak-
dim etti.

2014 yılında Azerbaycan Gençler Merkezi ta-
rafından gençlerin en çok sevdiği bestekâr ola-
rak seçilerek “Gençlerin Dostu” ödülüne layık
görüldüm.

Rejisör Sirac Mustafayev’in “Bir Ovuc Tor-
pag” (Bir Avuç Toprak) dizi filminin de bestekâ-
rıydım. Bu filmde de Rasim Balayev oynuyordu.

2014 yılında Millet Vekili Ganire Paşayeva
tarafından “Fahri Ferman” “Azerbaycan ve Türk
Dünyasının Değerli Sanatçısı” ve Azerbaycan-
Türkiye Türk devletleri ve halkları arasında me-
deni alakaların oluşmasında gösterdiğim hiz-
metler çerçevesinde taltif edildim.

2015’te “Azerbaycan’ın En Çalışkan Favori
Bestekârı Ödülü”nü aldım.

2015’te “Azerbaycan’ın En Sevilen Bestekârı
Ödülü”nü aldım.

2015’te “Bakü Oskarı” film festivalinde “Ye-
tim” filminin bestesiyle de “En İyi Bestekâr”
ödülüne layık görüldüm.

2015’te Türkiye Cumhuriyeti Bakü Büyükel-
çiliği tarafından “Çanakkale” 100. Yılı için bes-
telenmiş Kompozisiya ile hazırlanan klip göre
Fahri Diploma ile taltif edildim.

2016’da “İki Devlet Bir Millet Türk Dünyası
Hizmet Şeref Ödülü”nü Ankara Kültür Sanat
Platformu Başkanı Sultan Özateş tarafından la-
yık görüldüm.

2016’da Irak Kerkük Türkmenleri tarafından
Türk Dünyası Kültür Sanat Platformu Onur Bel-
gesi mükâfatına layık görüldüm.

2016'da Irak'ın Kerkük şehrinde (TERT) Türkmeneli Radyo Televizyonunun Rehberi Türkeş Salihî tarafından mükâfata layık görüldüm. Bu TERT Televizyonunda bütün bestelerim, kliplerim ve filmlerim yayınlanmaya devam etmektedir.

Bestekârlık dışında çalışmalarınız var mıdır? Bilgi alabilir miyim?

Ben Naci Çelik Berksoy tarafından 30 dakikalık kısa bir filmde oynamak üzere davet almıştım. "Kelime-i Şehadet" adlı bu filmde oynadım. Bu, benim ilk oyunculuk çalışmamdı. Film beni çok etkiledi. Günlerce etkisi altında kaldım. Bu filmdeki oyunculuğumla "The First 2012 " ödülünü aldım. Yani yılın en iyi oyuncusu seçildim. Çok mutlu oldum.

Beş film çevirdim: Birinci filmim az önce sözünü ettiğim "Kelime-i Şehadet"adlı bana ödül kazandıran kısa metrajlı film... İkinci filmim "Oğurlanan Çocuk"yani "Çalınan Çocuk"; üçüncü filmim "Hayat Dersi"; dördüncü filmim ise

"Qurur"yani "Gurur"; beşincisi "Yetim" 2015 "Yetim" adlı filmin başrol oyuncusuydum. Hem anne rolünü oynadım hem de bu filmin bestecisiydim. Bu film festival için özel olarak çekilen ön beş dakikalık kısa metrajlı bir film. Sonra başka dizilerden de davet aldım."Seneden Sonra" dizisinde Vekil rolünde, sonra 2015 "Bakü Oscarı Film Festivalinde "Yetim" filmindeki ana rolünde hem de filmin bestekârına göre de festivalde üç ödül kazandım.

Bana vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederim. Başarılarınız daim olsun. Okurlarımıza son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Ben bütün Türk Dünyasının her zaman birlik beraberlik içinde olmalarını canı gönülden arzu ediyorum. Allah, Türk'ü korusun diyorum. Türkiye benim ikinci vatanımdır. Size de bu güzel röportaj için çok teşekkür ediyorum.

NOT: Bu eser 10.12.2016-tarihinde günün eseri seçilerek seçkiye alınmıştır.

Şeref Turhan
(Saygıyla Anıyoruz)

KARA GÜL

Şimdi hiç bilmediğim bir türkü buluyor yüreğimi
İnsan susmasından da beter ayrılıklardan
Yokluğun yıldızca çoğalıyor Kara Gül
Başlamadan biten sevdalardan.
Kutsal bir başlangıçtı içimizdeki oysa
Oysa ülkelerce ayrılmışlığımız neden?
Sebepsiz sevmeler çocuk gönlümüze yetti
Acıyı büyüttük bilmeden.

(02.03.1930-03.02.2001)

DENEME, ÖYKÜ, ŞİİR, ELEŞTİRİ
ALANLARINDA KENDİNİ
YURT ÇAPINDA KANITLAMIS,
KAHRAMANMARAŞ'I BU
ALANLARDA YÜCELTMİŞ ÖZLÜ
İNSANLARDAN BİRİYDİ O. YAŞAMA
YAKIŞAN, DOĞA VE SEVGİ İNSANI
“ŞEVKET YÜCEL”İ ÖLÜMÜNÜN
ON ALTINCI YILINDA SAYGIYLA
ANIYORUZ.

ŞEVKET YÜCEL VE DOĞA

Şevket Yücel'in sanat kişiliğinde "Doğa" ve "Sevgi"nin baskın ve özel bir yeri vardır. Zaten, bu ikisi birbirlerini besler, bütünler; göksel bir derinlik katar, esinler.

Şevket Yücel, amansız bir "Doğa" tutkunedir. Bu tutku, gönlünde her dem oynar durur. Öylesine yürekte gelen bir bitkidir ki bu; her bir yazısına dal verir, çiçeklenir. Şiirlerinde bir türküyeye döner; yürek titretir, efsunlar...

"Doğa ve sevgi", Onun tüm yazı ve şiirlerinin göz kamaştırır... Gönül hoplatan birer kraliçesi gibidir. Böylelikle, insandan doğaya, doğadan insana gidip gelir. Tüm varoluşu kucaklar. İçinize, sonsuzluğun gizemini akıtır. Tüm varlıkları sevilir kılar.

Kabına sığmaz bir "Doğa" sevdalıdır o. "Doğa" onun için onsuz olunmaz, vazgeçilmez bir yaşam pınarı gibidir. Bu coşkunluk... Bu taşkınlık ve sevgi sağanağı, yüreğinin en dip derinliklerinden gelir. Olanca ısıltısıyla dışa vurur, hayatla buluşur.

Diyeceğim, şiir, öykü ve denemelerinin şair-tacı bir inceliği, ipeksi bir zerafeti, yürek tellerini titreten derin bir büyü ve gizemi içermesi bundandır. Ve çiçeksidir. Sanki onlar, bir meltemin yumuşak dokunuşlarını andırır. Kır çiçekleri gibi taze ve yalındır.

O, doğadan, doğanın kendine has o sihirli

görüntülerinden bir yığın "metaforlar" devşirir. Onları elekten geçirir. Süzer, damıtır. Rafine hale getirir. Kılıçklarından ayıklar, pürüklü yerlerini törpüler...

Sonunda dupduru... Apak, kıvrak, yalın, akışkan ve kristal saydamlığında bir "Anlatım tarzı"na yaslanır.

Şevket Yücel, hayata "Varoluşçu" bir açıdan bakar. Gerçeğe ve güzelliğe odaklanır. Hayata dokunmayan, hayatın soluk alışını duyumsatmayan kavramsal ve soyut bakış biçimlerinden kaçınır.

İşte, Onun "Somut imgeler"e düşkünlüğü bu özelliğinden kaynaklanır.

Bir sözcük sihirbazıdır o; sözcüklerin dilini ve müziğini iyi bilir. Onların suyunu iyi verir, tava getirir. Onlara, resimsel imgeler giydirebilir, ruhlarına girer. Olması gereken kıvalara getirir. Takla attırır, amuda kaldırır. Susta durdurur. Zıplatır, hoplatır...

Sözün özü, tam bir sözcük hokkabazıdır o. Bir algı ve duyu virtüözüdür. Yazılarını bir halı gibi ince ince dokur. Sevgiyle kol kola girer, güzelle buluşur.

Ve o. Şiir perisini tam da yüreğinden yakalar. "Denemeler"i bile şiirseldir. İnsana, tam tamına bir şiir tadı verir. Büyüler... Mest eder, kendinden geçirir. Ve söz ustalığını, en çok da

onlarda hissettirir.

Doğanın iç çekişleri, ezgileri, renkleri, şen ve şeneltili halleri, akıl sır ermez gizem ve esrarlı derinlikleri... Şevket Yücel'in yazı ve şiirlerinde nerdeyse epik bir destan olur.

Ve onlardan umut, yaşam sevinci, sıcak gülüşler ve iyimserlik fışkırır.

Şevket Yücel için "Doğa"nın her bir görüntüsü, kendine has rengi ile müziği ayartıcı ve gönül çelicidir. O, "Doğa"nın peçesini şöyle bir kaldırır. Onun ışığı ve sevgisiyle yıkanır. Kendinden geçer, derin bir esrimeyi yaşar. Gönülüne bir ışık düşer, parıltılı bir hal alır.

O, "Doğa"yla zaman zaman söyleşir. Onunla sıcak ve candan bağlar kurar. Hüznünü... Sevincini, içindeki kederli yalnızlığı biteviye paylaşıp. Ve kuşlar... Çiçekler, ağaçlar ve dağlar; kim bilir Onu neler anlatır?...

Kırılğan...Narin, zarif ve ince duyarlıkların bir yazarı, bir şairidir o. "Doğa"nın bağrına demir atar. Gönül kaydırıldığı her güzelliğe derin bir merak ve şaşkınlıkla bakar. Gönül ve yürek pencerelerini açar; bilinmezliğe doğru bir yolculuğa çıkar. Devşirdiği güzellikleri, sözcük sözcük dokur.

Şevket Yücel'in "Güzellik ve gerçeklik algısı" güçlüdür. Düş'le gerçek arasında gidip gelir. Yazdıklarını, keskin ve canlı gözlemleriyle renklendirir. Kıvrak bir anlatım, duru bir akıcılık, süzölmüş bir dil'le de taçlandırır.

Mor dağlar... Çam dalında öten kuşlar, ak köpüklü çavlanlar... Güz mevsiminde çatlayan narlar, bir ağaçtan süzülen hoş bir hışırtı, bu-

lutlarla öpüşen yaylalar, çiçekler, sessiz ve uzak yıldızlar, mor menevşeler, sümbüller, nar çiçekleri, gecelerin sessizliği, geceleri ötüşen kuşlar... Ve heybetli, geçit vermez yalçın dağlar... Ve sonu gelmez, bitimsiz görüntü, güzellikler.

Şevket Yücel, yalnızca dış doğayı değil, insan psikolojisini de derinliğine irdeler. Bir bilmeceyi andıran insanın, en derin "Doğa"sına iner. Orarlardan, yeni ve özgün damarlar keşfeder. Bu ustalığı, tüm yazı ve şiirlerinde en canlı haliyle parıldar, akseder.

Diğer yandan, Onda lirizm, coşku, sevinç ve hüzün atbaşı gider. Onları birbirleriyle harmanlar. Birbirleriyle örtüşür, sanki senfonik bir beste yapar.

O; hem ilkyazı, hem de güz mevsimini sever. Her ikisine de ilgi duyar, kol kanat gerer. Sevinçten hüzüne, hüznünden sevince gidip gelir. Değişken bir ruh hali gösterir. Ne ki, "Sevinç ve umut" biraz daha baskın çıkar.

Şevket Yücel'in sanat kişiliğinin oluşmasında, yetiştirdiği ortamların büyük bir payı vardır. Çocukluk ve gençlik yıllarını yaşadığı Süleymanlı, eski adıyla "Zeytun" bir doğa harikasıdır. "Doğa" orada adeta çıldırır, delişmen bir güzelliğe bürünür. Bu köyde, doğanın tüm görüntüleri hem bir çelişki, hem de bir uyum oluşturur. Yeşilin kendine sığmaz olduğu, derelerin tüküye durduğu bir yerdir orası... Mor dağlarla çevrelenmiş derin bir vadi, o göz alıcı yaylalar, meyvelerin sevinçten delirdiği bahçeler... Akarsular ve ötüşleriyle gönül okşayan o zarif, o güzelim kuşlar...

Ayten Ersoy-Tekke

Yalçın Yücel

ANILARINI ÇİÇEKLENDİREN İNSAN

İnsandır, doğumun aydınlık çizgisinin ardından acı, tatlı günlerle karışık bir yaşam sürdükten sonra, ölümün karanlık eline el uzatmak zorunda kalır. Ondan geride kalansa sadece anıları olur. Kişi eğer geride kendisi için söylemeyecek bir sevgi, bir ürün bırakmışsa bu anı dopdoldur.

Şevket Yücel de bu anılarını çiçeklendirmeyi başarmış, bir sevgi akışıyla yüreklerde iz bırakmış insanlardan biri. O, yaşamı boyu her şeye sevgiyle bakmış, günlerin penceresinden gü-lücüklerle, sözcüklerin en güzeliyle çevresine uzanmış bir sevgi adamıdır. Üç şubat günü bir sızı olup uzanır içimizde; gülen yüzü. Anılarında sözcüklerini kaynattığımızda, renk renk kır çiçekleri çıkar karşımıza. Bu renk cümbüşü içerisinden doğayı sevgiye açır. Bir ikindi güneşi, üzüm bağları arasından size gülümseyiverir. Yazılarındaki sözcükleri sevgi kuyusundan çeker de kova kova döker önünüze. “Beni hep güvercin bakışlı, lavantin kokulu, kiraz görünümlü, süt rengi sözcükleri sevdim yaşamımda. Sözcük dediğin birde çağrışım yüklü olmalı, imbikten geçmeli, düşünce bahçelerinde gezdirmelidir insanı.” (Sözcüklerle Öpüşmek-Denemeler)

Sözcükleri ile gök mavisi bir ipliğe dizer düşüncelerinizi. Ak bakışlı bir nergisin içinden sarı sarı bakarsınız. O an sevinin bir özsu gibi

tüm bedene yürüdüğü andır. Dur durak yoktur o sevginin içinde. Çünkü o sevgisinin kişisel kaynağını, yüreğindeki insan ve doğa sevgisiyle Neruda ırmağından akıtır evrenselliğe.

“Ücretsiz bir satış yerim var benim /Bilseniz ne kadar zengin /Ama içinde hiçbir eşya yok satılacak/Güzellikler satıyorum ben yalnız” (Güzellikler Satıyorum Ben, şiirinden)

Dizelerinde ise yokluk içindeki gönül zenginliğini yansıtırken, doyumsuz insanlara da birşeyler söylemek ister. Güzellikler ve sevgi üstüne. Söylemek ister de değiştiremez doğanın koynundaki bu çirkinlikleri. Ak düşüncelerini kalemine uzatırken Anadolu’nun küçük bir yöresinden, yürekli ışıklar yöneltmiştir yazın dünyasına. Burada AndreMalraux’un bir sözüne uzanmak istiyorum; “Sanatçı çıkacağı merdiveni kendi yapar, basamak basamak...” Şevket Yücel de bu merdiveni yıllar süren yazınsal uğraşısı sonunda kaleminin yalnızlık güneşinde kurmuştur. Onun yaşamı, şiirlerinin yaşamıdır. Yazmak, kendi özündeki doğasının, sevgi tohumcuları ile bütünleşmesini içerir. Özündeki zenginlik ile doğaya egemen olup sevgi doku-nuşları arasından sevgisel düzeyde yeni bir doğa koyar ortaya. Kendi doğasından yazınsal üretkenliğini, şiir, öykü deneme dallarında sürdüren Yücel’i, son yıllarında büyük bir yalnızlık

içinde görürüz. Bu nedenle yazılarına da yansıtmıştır köşesindeki yalnızlığını. Bu ezikliğin içindeki üzüntüsünü kalemine de yansıtırken şiirlerinde duygusal tükenmişliğini aktarır.

“Gecenin tam ortası/ Balkondayım yalnızlığım /Yıldızlara bakıyorum /Yıldızlar uzak, sessiz.”

(Yalnızlıkta Bir Gece)

Işık ve sevgi dolu dünyasıdır onu yalnızlığa iten. Bir dost eli arar da bulamaz kendi kafasında. Her şeye sevgiyle yönelir. Sevgiyle düzeltmeye çalışır düzensizlikleri, çirkinlikleri. Oysa o hep kırılmış, incinmiştir çevresinden. Yaşlanmak, ölüme her an yaklaşmak daha da yıpratır onu. Çok sevdiği yaşamdan kopmak, sürekli yazılar üreten o beyni toprağa gömmek, yaşamamışlık onu, bazı şiirlerinde değişik pencere- lere yöneltir.

“Zaman bir çocuktur doğan

Ölümdür gömütlerde

Açılan bir güldür, batan bir diken

Zaman bakışındır senin

Gidişindir yollardan

Acılı, sevinçli, hüznü

Nice yıllar geçse de

Hepsi bir dakika kadar.”

Zaman şiirinden alının bu dizeler, Yücel’in sanki ölümlle tanışmaya gidişindeki bir süreçtir. Sevgiye akan düşünceleri beyaz çiçekler uzatacaktır, ölüm de olsa karşısında duran. Son bir yıl bırakıverir kendini. Hep sevgiye koşan bakışları yorulmuştur artık. Ne zaman bir şiir karalamaya otursa parmaklarının titrediğini duyar. Çok geçmeden de korkularının karanlığındaki o hastane odasına düşer. Günler umutların içinden koşup dururlar. Çocuksu eller oynar anılarında. Üç Şubat 2001 gününe gelindiğinde ölümün davetini kabul etmiştir artık o. Elinde yine bir demet ak bakışlı çiçeği, yüzündeki sevgi gülüşüyle uzaklaşır gider. O, sonsuz karanlığın içine. Geride kalansa koskoca bir sessizliktir. Yüreklerde iz bırakan, sevgisiyle hep anımsanacak bir sessizlik...

Ayten Ersoy-Kümbet

Yılmaz Akçakale

UNUTULMAYAN DOSTLUK

Adam gibi adam derler ya, işte öyle güzel insanlardı onlar. Şevket Yücel ve Şevket Bulut. Şimdi, iyi ki tanımışım, dostluk kurmuşum o iki güzelle diyorum kendime. Edebiyatı onların yazdıklarıyla sevdim. Bir araya geldiğimizde şenlenirdi matbaadaki odam. Zaman bir anda anlam kazanırdı. Ve gülen yüzleri, yürekleriyle unutamadığım günler oldu o günler.

Öyküleri, şiirleri ve denemeleriyle yer aldılar gazetemde. Okuyucum da sevmişti onları. Yazıları yayınlanmadığı zaman telefonlarım çalardı hemen. Bilirdim ki telefonlar iki Şevket içindir.

Uzunca yıllar sürdü bu dostluklar. Ta ki onları yitinceye kadar. Önce Şevket Bulut ayrıldı aramızdan. Onun öyküleri Ömer Seyfettin'i uyandırır bende. Öykü konuları üzerinde uzun uzun konuşurduk. Sonra birdenbire çıkagelir ve konuştuğumuz bir konuyu öyküleşmiş şekliyle okurdu bana. Halkın dilini büyük bir ustalıkla kullanan Bulut, geride üzgün dostlar ve bir de boynu bükük daktilosunu bırakarak veda etti bu yaşama.

Günlerce Şevket Yücel'le bu dost ölümünü konuştuk. Bizi çok üzmüştü bu durum. Fakat hayatın bir gerçeği idi ölüm. Unutmakta öyle...

Gazetemdeki edebiyat sayfam Şevket Yücel'le sürüyordu. Nerdeyse her alanda yazan, ülke çapında önemli bir kalemdi o. Beyefendi

sözcüğü en çok ona yakışırdı sanırım. Her zaman takım elbiseli ve kravatlıydı. Hoşgörüsü, alçakgönüllüğü ve özlü konuşmasıyla dikkat çeken güzel insanlardan biriydi o. Her zaman sevgi taşırdı yüreğinde. İyilik yapmaktan usanmayan bir yapısı vardı. Ülke çapında önemli yarışmalar kazanır, bunların sözünü hiç etmezdi. Söylediğimde, hemen bir başka sözle geçiştirmek isterdi. Çocukla çocuk olur, üzülenle üzüldü. İkinci önemli dostumu kaybettiğimde çok daha acı duymuştum. Onun yitikliği aslında Maraş'ın yitikliği idi. Nice kalemler yetiştirdi. Bıraktı ardından. Böylesine önemli bir yazarı unutmak ve unutturmak en büyük günahlardan olsa gerek. Yani, kul hakkını demek istiyorum. Şevket Yücel'in ismi önemli bir yere verilemez miydi dersiniz? Hem de ne yakışırdı.

Unutulmayan dostluklar... Daha nice yıllar geçse de seslerini duyacağız elbet. Hep okunacaklar, hatırlanacaklar... Gün nasıl doğuyorsa, onunla el ele dokunacaklar penceremizin camına.

İki Şevket dostuma da Allah'tan rahmet diliyorum. Nurlar içinde yatsınlar.

HALKA GİDEBİLMEK

Halkın dışında kalırsanız onu anlayamazsınız. O, bir denizdir, kıyısından bakarsanız yanıltır sizi; ille de içine girip yüzmeniz gerekir. Halk, bizde genellikle orta ve yüksek öğrenimden geçmemiştir; ama ondaki deneyimsel güçle sezgi gücü bambaşkadır, halkı tanımaya kalkıştığınızda yalın anlatımla, özlü sözlerle, gerçekçilik ve içtenlikle karşılaşsınız.

Halk içinde öyleleri var ki bilgece düşünceleri iletirler size. Hem de dostça iletirler. Bizim büke büke, kıvıra kıvıra söylediklerimizi o, dümdüz söyler. Söylediklerinin bir ucuna yarenliği getirir, bir ucuna ince güldürüyü. Sanırsınız ki bir Karac'oğlan, bir Nasrettin Hoca, bir Neyzen Tevfik, bir Namık Kemal vardır karşınızda. Şiirli sözler, küfürlü sözler, dostluğa, özveriye uzanan sınırsız sözler ondadır. Sözün söylenecek yerini, söylenecek biçimini öylesine güzel ayarlar ki...

Şimdi, siz diyeceksiniz ki halktan olan her kişi acaba böyle midir? Ben de diyorum ki; her kişi böyle olsa içimizdeki acıları çoktan dindirirdik.

Bakın şimdi, o az kişilerden biri, bir kahvede neler söylüyor. Diyor ki: "Kadın var salt kendisi yaşar. Kadın var, ne yaşar ne yaşatır. Kadın var, hem yaşar, hem yaşatır."

Bu özlü sözleri severek dinliyorum. Ama daha geniş çemberli düşünürsek, aynı sözler

erkekler için de söylenebilir. Sorun, salt kadın sorunu değil, tüm insanları ilgilendirmeli. İşte o zaman şöyle bir yargıya varıyorum: "İnsan var, salt kendisi için yaşar. İnsan var, ne yaşar, ne yaşatır. İnsan var, hem yaşar, hem yaşatır."

Şu dünyada, hem yaşamak, hem yaşatmak ne kadar güzeldir. Kişinin başkalarına bir şey sunmadan kendi başına yaşaması bir mutluluk mudur acaba? Yoksa bir bencillik midir? Elbette bunun adına mutluluk denemez. Acılar da sevinçler de paylaşılmadıkça hep yalnızlığa düşmez miyiz? Salt kendimiz yaşıyorsak boşluktayız demektir. Çünkü bir ağacı tek yaprak şenlendiremez. Bir gül, başka güllerle daha bir güzelleşir. Gökyüzü, mavisıyla gökyüzüdür. İnsansa sevgisiyle, özverisiyle, hoşgörüsüyle, başkalarına kucak açmasıyla insandır. Güneş toprağa vurmuyorsa, suyun akışı yoksa, o toprak çoraktır. İnsan, insanın güneşi, suyu olmadıkça sevinç nerede kalır, gülüş nerede kalır?

Bizse, insan olarak gülmek istiyoruz, sevinmek istiyoruz şu dünyada. Düşünün ki yaşayacağımız ne kadardır? Halk türkülerinden birinde şöyle diyor: "Su sızıyor sızıyor taşların arasından/ Eğil bir kez öpeyim kaşların arasından" "Kaşların arasından öpmek" ne güzel bir deyiştir bu. Yaşamın özeti zaten öpmeler, sevmelere dayanmaz mı?

Gene bir halk ozanı sevgiyi, sevdayı nasıl da dillendiriyor:

“Sarı yaşmak örtüvermiş yüzüne/ Mehtabın buluttan bakış gibi/”

Halk, türkülerıyla, manileriyle, destanlarıyla, masallarıyla, tekerlemeleriyle birer zenginlik kaynağıdır. Yeni, özgün ürünler vermek için bu kaynaklardan içmemiz gerekiyor. Diyeceğim şu ki: “Halkı öykünmeden, ama ondan yararlanarak yazınsal alanda ona gitmeyi, ondan gelmeyi bilmeliyiz biz. “Malını satlığa çıkarırsan, bir ayağı topal gider.” sözü, halkın nice deneyimlerinden sonra özlü bir yargı haline gelmiştir. Gene halk arasında, onun ürünü olan şu deyişlere bakalım: “Evine var evine/Seni görünce sevine/Seni görünce sevinmiyorsa/Bir daha varma evine” dizelerinde gidilen yerde sevgiyle ya da sevgisiz karşılaşmanın önemi vurgulanıyor.

Halkla özleştikçe daha nice özlü, içtenlikli deyişlerle karşılaşırız. Bakın halktan bir vatan-daş da şunları söylüyor: “Gelirlerse işim artar/ Gelmezlerse aşım artar” alın size her iki duru-

ma da bir yakınma. Gene halktan bir kişi şöyle diyor: “Verdiği bir yumurta, canımı alır dürte dürte.” Ne hoş bir deyiştir bu.

Yaşamın yokuşlarıyla, düzünde gezinenlerle gezinmeyenler arasında elbette büyük ayrımlar vardır. Bu gezintiyi yapanlardan birinin şu deyişlerine bakalım: “İnsanoğlu aya vardı, ayın tadı kalmadı/ insanoğlu düdüklü tencereyi buldu, yemeğin tadı kalmadı. İnsanoğlu yapay gübre-yi buldu, sebzenin ve meyvenin tadı kalmadı. İnsanoğlu arıya şeker verdi, balın tadı kalmadı. İnsanoğlu betona önem verdi, evin tadı kalmadı. Arabalar ve dumanlar çoğaldı, doğanın tadı kalmadı. Süte su katıldı, sütün tadı kalmadı. Haksızlıklar çoğaldı, yaşamın tadı kalmadı.”

Halk dilindeki bu örnekleri çoğaltabiliriz. Öyleyse, ne olursak olalım, halka gitmemiz, onunla özleşmemiz, onu sevmemiz, ondan yararlanmamız gerekiyor. Çünkü o, yalın, duru bir kaynak, işlenmemiş bir topraktır.

Öykü

Şevket Yücel

UYKU VE YILAN

Davarlar, boz yamaçtan aşağı koşarak indi. Yukarıya doğru bir toz bulutu yekindi. Birkaç ısıklık sesi dere boyunca uzayıp gitti. Aşağıda cevizler vardı. Cevizlerin bittiği yerden bir ırmak akıyordu. Gün kuşluk yerindeydi. Yüzlerce cırcır böceği birden ötüyordu. Irmağın kıyısı, su içmek için giden davarlarla kapkara oluverdi. Bu kararı bir zincir gibi uzayıp kıvrılarak cevizlere döndü. Oradaki serin gölgelere eşinerek yat-tılar. Keçilerin karınları bir balon gibi şişmişti; gözlerini süzerek geviş getiriyorlardı. İpek böceklerinin, dut yapraklarını yerken çıkardıkları çırıltılara benzeyen sesler duyuluyordu.

Çoban, elindeki küçük tasa, keçilerden bi-

rinin iri memelerini sıkarak süt doldurdu. Ya-nındaki incirin yaprağını kırıp sapından akan sütü tasın içine damlattı. Tastaki süt koyulaşarak teleme oldu. Sonra bir ceviz yaprağını kıvrıp kaşık yaptı. Onunla yedi telemesini. Yorgundu. Başını bir kayaya koyarak uyudu. Hava durgundu. Temmuz güneşinin altındaki yapraklar da uyuyordu. Kabukları kartlaşmış bir cevizin, gövdesinde inip çıkan karıncalar vardı. Yandaki kayanın yüzünde iki kertenke-le belirdi; karıncalara dönerek baş salladılar. Yüzlerindeki ifadeden, “sakın dövüşmeyin” di-yen bir anlam çıkıyordu.

Karıncalar anlıyordu onların dilini. Yönlerini

kertenkelelere çevirip: “Biz kötülükleri öldürdük, sevgileri yaşıyoruz. Yaşamamız çok güzel” dediler. İki kertenkele saygıyla selâmladı onları. Güllüşler içinde kayanın yarığında yittiler. Sarı kanatlı bir kelebek, yapraktan yaprağa uçtu. Ala kargalardan biri cevizin dalına kondu. Bir zaman durdu orada. Gagasını kanatlarının altına götürüp kaşındı. Yeşil bir tırtıl, ceviz yaprağının üstünde gidiyor, gölgelerin ucunda küçücük sinekler uçuşuyordu... O sinekler, bir duman gibi kıvrıldıkları hâlde birbirlerine dokunmuyorlardı. Tül biçiminde uzayan mavilikler altında, insanı sarhoş eden bir düzen vardı. Keçiler solurken karınları nasıl inip kalkıyorsa, sevgiler de öyleydi. Cevizlerle eğilmişti dallar. İki çatal, üç çatal, dört çatal cevizlerle. O cevizlerin, incecik tüycüklerinde dönen dünyalar görülmüyordu. Bu renk ve anlam denizi vardı orada. Sevgi gemileri kayalara çarpmadan gidiyordu o sularda, iyilikler çevrenine uçabilmek için onları duymak gerekirdi.

Gün yükseldikçe gölgeler kısaldı. Güneşte kalan keçiler yer değiştirdi. Cevizlerin altındaki yamaç kapkaraydı. Ayaklarını gerenlere mi bakarsın, toplayıp karınlarının altına büklenlere mi? Hepsisi ayrı bir görünüş. Keçilerin sütle dolu memeleri toprağa uzanmıştı. Esmer, ince, gerilmiş memeler. Duruşlar üzüm salkımı gibiydi. Onlar da bir baygınlık ve uyku içindeydi.

Kart cevizin bitişiğindeki kayanın altında, bir engerek yılanı barınıyordu. En az yüz yaşında bir yilandı bu. Zaman zaman başını delikten çıkarır, cevizlere doğru bakar dururdu. O gün başını gene uzattı. Keçilerin toprakta serili şişkin memelerini görünce sevindi. Ortalık sessizdi. Ağır ağır kıvrılarak kenarda yatan bir keçinin yanına geldi. Hayvancağız, ön ayaklarını bükmüş arka ayaklarını germişti. Başı, yandaki bir tümseğe dayalıydı. Uyuyordu... Yılan, başını yukarıya kaldırarak keçiyi iyice süzdü. Uyuduğunu anlayınca kımıl kımıl bir şeyler geçti içinden. Bir atılış daha yaptıktan sonra, toprağa serilmiş balon gibi memenin yanında durdu. Yuvarlak, keskin gözleriyle memenin tam ucunu gözlemeye başladı. O sırada birden vücudu kıvrıldı. Başını memeye yaklaştırarak bir hançere benzeyen dilini üst üste dokundurdu memeye. Keçinin aldırmadığını görünce geniş ve yaygın ağzını açarak memeyi yavaşça kavradı. Bu manzarayı gören ceviz yaprakları dallarında büzüldü.

Alevler sardı damarlarını. Yılan bir kez memeyi ağzına almıştı. Lıkır lıkır emiyor; her yudumda bütün güzellikleri eritiyordu. Bunu gören taşlar bile soğuk terler akıttı. Yılanın boğazından sütler aktıkça gözleri irileşiyordu. Sanki birer cep feneri vardı başının yanlarında. Yanar gibi ediyor, donuklaşıyor, tekrar yanıyordu. Bu işten hoşlandığı boyun kıvrıntılarından belliydi.

Keçi, ön ayağını yavaşça oynattı. Memesinin emildiğini anlamıştı. Ama yavrusunun emdiğini sanıyordu. Dinlenme ve uyku hâlindeyken memedeki yapışkan ağız, onu iyice gıdıkladı. Bu gıdıklamayla gözleri biraz daha süzüldü. Bir gevşeklik yayıldı vücuduna. Kımıldayacak durumu kalmadı. Yılan, kuyruğunu döndürerek emiyordu; gövdesi bilek gibi kalınlaştı. Karın halkalarının kenardan görünüşü ayazlı gecelerin buzlu parıltılarını andırıyordu. Üçgen başın ucundaki sivri burun keçinin memesine girmiş gibiydi. Ağız çizgisinin bittiği yerde keçinin sütü köpük köpük olmuştu. Boğazının yanındaki incelmış yeri inip inip kalkıyordu.

Yılan; sütü emdikçe kalınlaştı. Kuyrukla boyun arasındaki uzantı bir tulum gibi gerildi. Devinimler gittikçe ağırlaşıyordu. Cevizin kökündeki karıncalar bu durumu görünce kabukların altına girdi. Duvarlardan sarkan delice asmalar, çiçeklerini yapraklarının altına sakladı. Temmuz güneşinin ısıttığı toprak üşüdü, titredi, ırmağın çağlıtı duyulmaz oldu. Cırcır böceklerinin sesleri kesildi. Bütün renkler ağılıyordu. Gökyüzünde dolaşan dev bir bulut incele incele kayboldu. Doğa bir yaranın gerilen kabuğuna döndü.

Yılan, emmekten yoruldu. Geriye doğru kıvrılarak pütürlü başını memeden ayırdı. Bembez olmuştud dudakları. Emdiği meme, havası boşalan bir balon halindeydi. Ucunda yapış yapış ıslaklıklar beliriyordu. Yılan, kımıldayacak durumda değildi. Başını toprağa dayamış, gözkapaklarını düşürmüş olarak baygınlık içindeydi. Gebeleşen karnıyla gidecek durumu yoktu. Bir ara döner gibi etti. Karın altı halkalarının yağlı, soğuk parlayışı bütün yaprakların renklerini ürpertti. Bu durumda çok kalamadı. Boynunu havada bir yay gibi gerdi. Kenarları kırmış, ortası cıva tanesine benzeyen gözleriyle çevresini gözlemeye başladı. Başını ceviz dallarına doğru döndürdü. Aptal aptal baktı o yana doğru. Keklik alasına benzeyen gerdanlığı sarıyordu boynunda. Soluk alışları bu gerdanlığın

inip inip kalkmasından belliydi. Bu durumdayken sivrilmiş ağzının ucundan keskin, kara dilini birkaç kez çıkarıp çıkarıp geri çekti. Bu ince dil insan gözünü yanıltacak denli devingendi. Onu gören yapraklar dallarında küçüldükçe küçüldü. Hepsı birden yilandan yana tükürdüler. Yılan duygusuz, yılan yağlı bir kendir parçasıydı. Gene uzattı yamyassı başını. Memeyi ağzına aldı. Ağzının bitim yeri süt köpükleriyle doldu. Çatal memeden birini iyice boşaltmıştı. Öbürü toprağa dayandığından tutamıyordu. Boş memeyi öfkeyle somurdu. Patlayacak gibi gerildi gözleri. Sırtındaki boz rengin içinde cam kırıntıları gibi parıltılar vardı. Ağzını bir türlü ayırmak istemiyordu memeden. Biraz önceki ateş parçası gözler solgun bir renge bürünerek süzülmeğe başladı.

Sütsüz memenin somurulması keçinin canını acıtmıştı. Başını kaldırıp arka ayaklarından yana bakar bakmaz havaya sıçradı. Yılan, memede asılı kaldı. O anda, ağzında gizlenen keskin ve sivri dişlerini keçinin memesine bütün gücüyle gömerek zehir keselerini patlatıp yumuşak ete fıskırttı. Keçi “mee!” diyen acı sesiyle birlikte upuzun serildi, toprağa. Durmadan bağıırıyordu. Yılan, şişkin karnını zorla çekerek taşın altındaki yuvasına girdi. Çoban, birden yekindi yerinden. Keçiye böğürtlenlerin çevresinde can havliyle dolaşırken gördü. Zavallı yerinde bir türlü duramıyordu. Canının acısından böğürtlenlerin önündeki bataklığa atıverdi vücudunu. Orada ayaklarını gererek upuzun yattı. Onun yanık sesine bütün keçiler ayağa kalktılar. Pekmez köpüğü biçimindeki gözlerini dikerek hep ona bakıyorlardı. Ortalıkla garip bir sessizlik vardı. Gökyüzü çatlayacak gibiydi.

Çoban, keçinin yanına gelince şişen ve kanyan memesini gördü. Elindeki bıçakla hafif hafif yardı memeyi. Yarılan yerlerden karalaşan kanla birlikte sarı sular akıyordu. Memeyi, üstten sıvazlayarak yılan zehrinin bir kısmını akıtmaya çalıştı. Sonra, belindeki tahrayı hızla çekip az ilerdeki gürgen dallarından sağlam bir değnek yaptı. Kuşkulandığı yerleri durmadan aradı. Davarlardan çoğu yılan sokan keçiyi koklamaya başladılar. Kim bilir içlerinden neler geçiyordu? Çoban nereye baktıysa yılanı bulamadı. Son bir umutla kart cevizin yanındaki kayanın altını yoladı. Orada bir delik ilişti gözüne. Eğilip baktığında yılanın kuyruğunu gördü. Elindeki değneğin

ucunu incelterek toprağı deşti. Yılanın kuyruğu birden yok oldu ortadan. Toprak yumuşacıktı. Bir daha, bir daha derken tozlara belenmiş kalın bir uzantı göründü. Çoban o görünen yere değneğin ucunu saplayıverdi. Kabarmalar, titremeler başladı topraktan. Sonra bir karartı “şarp” diye sarıldı değneğe. Şırınga iğnesi gibi dişlerini göstererek üst üste ısırıldı. Değnek çobanın elinde erir gibi oldu. Nasılsa yılanın ağzından sıyrılıverdi. Çobanın güçlü bileği birkaç vuruşta dal gibi uzattı yılanı. Gırtlığını delice asma ile bağlayarak cevizin dalına astı. Sinekler gelip karnının deşilen yerine kondu. Yılanın bu durumunu gören gökyüzü kinin renginden sıyrılıp maviliklere bürünerek güldü. Karıncalar cevizin kökünde oynamaya başladı. Yaprakları kapanan çiçekler renk renk açıldı. Ağaçlar uykudan kalkar gibi gerindi. Toprağın titreme ve üşümesi geçti. Irmağın sesi duyulmaya başladı. Bütün doğa yılanın ölümüne sevinmişti. Ancak üzüntüleri geçiydi. Çıt yoktu yeryüzünde. Bütün keçiler gözlerini çevirip yılanın toprağa doğru uzayan karartısına baktı. Cevizin incecik dalı aşağıya doğru sarkmıştı. İkiye ayrılmıştı yılanın ağzı. Kuruyan bir ağaç kabuğu gibi öylece duruyordu.

Sonra çobanın ıslığı dere boyunca uzadı. Esen yel serin serin dokundu yanaklara. Melengiçler kaya yarıklarında yeşil mendiller gibi sallandı. Güneş, bulutların arasında olgun bir bal kavunu oldu. Sesler azalıp gitti derelere doğru. “Meee, meee, meee!”

Şevket Yücel

NEDEN SEVİYORUM SENİ

Sen gülümserken narçiçeği rengi
Birer güvercin konduruyorsun ellerimin üstüne
Yeşil yeşil bakıyorlar bana, mavi mavi

Sen konuşurken incecikten
Nişanlanıyor sözcükler
Sonra bir düğün, bir şenlik

Sen bakarken
Türküleniyor gözlerin
İşte ben o anda, esrikleşıyorum birden

Sen sunarken sevgilere kendini
Ben daha güzel oluyorum, daha anlamlı
Kelebekler öpüşüyor içimde

Sen, şarkı söylerken
Dans ediyor duvardaki perdeler
Portakal rengine dönüyor sesin
İşte tam o dakikalarda
Bembeyaz bir yolculuğa çıkıyorum ben.

SARAÇHANE

Saraçhane'nin Kahramanmaraş'ta, iz bırakan, birçok anıya tanıklığı vardır. Geçmişle ilgili hayatiyet arz eden nabız gibidir. Onun tarihi niteliğini, 1970'te üzerinde üniversite tez çalışması yapan İstanbul Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü öğrencisi arkadaşım İ.G'in çalışmaları sırasında öğrendim. Hanıyla, hamamıyla, camisiyle, çarşısıyla, tekkesiyle, imaretiyle, vakfıyla Selçuklu Külliyesi'nin bir parçası. Anadolu'nun her karışında ölmez eserler bırakan, Anadolu'ya Türk Yurdu damgasını vuran Selçukluya hayran olmamak ne mümkün. Bu güne kadar bilinçsiz kullanımı nedeniyle bu külliye çok zarar görmüş. Şimdi işin farkına varıp toparlamaya çalışıyoruz. Restore edilen külliyenin camisi, Saraçhane Camii'nin, doğu cephesinde, hemen çatın altındaki kitabeyi okumak için ne kadar zorlanmıştı. Caminin vakıf dükkanlarının mütevelliisi Beyazıtlı ailesinden Allah razı olsun. Bu vakıf dükkanlarının varlığını koruyarak bu günlere taşımışlar.

Geçmişe ilişkin anılarımı tazelemek için Saraçhane'ye gittim. Hummalı bir restorasyon çalışması var. Onarım görmüş dükkanlardan birine kemer almak için girdim. Genç satıcıyla anlaşarak bir kemer satın aldım. Biz pazarlık yaparken, tezgahın gerisinde bir kucak ak sakalıyla piri fani ihtiyar Kur'an okuyordu. Bizimle hiç ilgili değildi. Saygı uyandıran bir profili vardı. Ona yönelerek selam verdim .Kur'an'dan

başını kaldırıp selamımı aldı. Biraz sohbeti koyulaştırarak yaşını sordum. Bana elli altı yaşında olduğunu söyledi. Ben şaka yaptığına hamlettim. Rahmetli babamın yaşında gösteriyordu. Babam da uzun yıllar Kapalı Çarşıda köşkerlik yapmıştı. Adını söyleyerek tanıyıp tanımadığını sordum. Tanımadığını söyledi. O gün için bir avuç büyüklüğündeki Maraş'ta; sen saraçhanede saraç olacaksın, öbürü de iki adım ötede köşker olacak tanışmayacaksın. Olacak şey değil...

İhtiyar, gözlüğünün üstünden beni bir güzel süzdükten sonra; "Senin adın Hasan değil mi? Sen öğretmen olmalısın. Sen ortaokulda benim öğretmenim oldun." deyince dondum kaldım. Başladı ortaokulla ilgili müşterğimiz olan anılardan bahsetmeye... Güler misin, ağlar mısın? Şaştım kaldım.

İhtiyar diye nitelediğim kişi benim gerçekten öğrencim... Saraçhane'deki satıcı da oğlu... Çere yok, bir iskemle çekip yanına oturdum. Hararetle ellerimi sıktı. Hayatının çok meşakkatli geçtiğini, yılların kendisini çok yıpratmış olduğunu söyleyerek öğrencilik yıllarından bu yana benim pek değişmemiş olduğum iltifatlarında bulundu. İltifatları için teşekkür ettim.

Kılık, kıyafetin, saç ve sakalın insanı ne denli değiştirdiğinden bahisle, sakalını biraz olsun kısaltmasını rica ettim.

MERHUM ÂKİF'İN RUHUNA

- I -

Hüzün deryasına dalıp, bir zaman öyle kalmıştım
Esmez olmuş bâd-ı sabâ, terlemiş çok bunalmıştım

Bir teselli ararken şu, muzdarip elim halime
Açıldı perdeler baktım, mâzî ve istikbâlime

Geziverdim ecdadımın, mirası topraklarını
Karıştırdım Safahat'ın, yeniden yapraklarını

Merhum Âkif'in ruhundan, istedim izin istirham
Bülbülü tekrar dinledim, gösterdim ona ihtiram

Güneş batarken ufuktan, sular zâten kararmıştı
Ardından gelen karanlık, ıssız vadiyi sarmıştı

Ne bir ışık, ne bir ses yok, sükûnet çökmüş ahvale
Bir garip sırra bürünmüş, kim zarar verir bu hâle

Derken karanlık mazinin, pis tuzaklarına daldım
Mazlumun feryadında ben, çaresiz hayrette kaldım

Sükûnet bozuldu birden, çoğaldı hep âh ile zar
Vadiyi saran çılgınlık, yürekten eder intizar

Ağaçlar taşlar ürperdi, bu hıçkırın nağmelerden
Dalga dalga hep yayılır, bu sesler sanki Mahşerden

İnleyen garip bülbülden, âh ile vâhı dinledim
Bülbülün bu figanına, eyvah ederek inledim

Dinlerken seni şu ruhum, bir nebze şâd olur sandım
Kumpasla kurulmuş, kirli, yalan tarihe tırmandım

-II-

Tarih tekerrür ederken, vadiler tuzaktır kandır
Bu batının sermayesi, öldürülen müslümandır

Yedi başlı ejderler hiç, doymaz müslüman kanına
Pençelerinden kan damlar, saldırır tüm canlarına

Kadın, çocuk öldürülür, bu nasıl korkunç vahşettir
Yakılırken kulların Ya Rab! Dayanılmaz dehşettir

Dicle Fırat kan ağlar, bitmedi bize Kerbela!
Artık bu son olsun Ya Rab! Gitsin üstümüzden bela!

Semaya çıkar mazlumun, canhıraş feryadı âhı
Bir nebze de olsa gelsin, şu mü'minlerin felahı

Uyansın artık müslüman, Kur'an'la sürsün heyecan
Diriliş vakti İslâmın, kâfiri sarar hezeyan

Ne kadar zalim olsan da, kral tiran ve ümera!
Daim yeriniz belli, "İlâ cehenneme zümera"

İslam ve müslüman için, kafirler hep oyun kurar
Asımın nesli dirilir, bütün zincirleri kırar

Cihat ruhuyla beslenir, her hareket bir akındır!
Âmentüyle gelenlerin, dirilişi çok yakındır!

Eşin var, âşiyânın var, bahârı bekle diyemedim
Şehit kanları akarken, bir teselli veremedim

Semâvî saltanatınla, mazide hep dimdik durdun!
Târumâr olsa şu cihan, çiğnenmez senin yurdun!

Alıp Tevhid Sancağını, diktin batının bağına
Ki, akli selim olanlar, hep koşup geldi çağrına

Ahlaksız ve çılgınlıkta, Frenkler çok kudurmuştu
Kanuni bir ferman ile çirkin dansı durdurmuştu

Şu adaletsiz dünyaya, hakikat nedir gösterdin
Kur'an'dan ilham alarak, saadet gelsin istedin

-III-

Altay Dağlarından gelir, bu Türkün ayak sesleri!
Hira'dan esen rüzgârla, hayat bulur nefesleri!

İhaneti asla sevmez, yiğit ruhlar hissedilir
Sırtlanlar görüldüğü an, hepsi bir aslan kesilir!

Böyle bir ecdadımla ben, coşar iftihar ederim!
Din vatan millet uğruna, canım vermeye giderim!

Korkma ey bülbül! Sus artık, birkaç darbeyle yıkılmam!
Garbın çirkin emeline, bu cennet yurdu kırdırmam!

Surda bir gedik açarken, arkası gelmez mi sandın!
Baba oğul torun ölür, hep şehit olmaz mı sandın!

Felek bütün esbabını, gücünü toplasın gelsin!
Asımın nesli burda bak! Titrer kaçır gidersin!

Mehabetin vakârın hep, İslam ruhundan beslenir
Ayağa kalk sen Ey Âsım!, bu Kur'an sana seslenir!

"Nasrun minallahi ve fethun karib" müjde himmettir
Tarihlere destan yazan, yine bu şanlı ümmettir!

Toplu vurdukça yürekler, Allah'dan müjdedir zafer!
"Âhir zaman kardeşlerim" demez mi sana Peygamber!

Kur'an ve Cihad-ı İslam, ayrılmasın bu millettten!
Muhammed ve ümmetinin, duyulur sesi cennetten!

Âkif'i incitme artık, feryad etme ey bülbül!
Âbâd olsun gülşenin ki, açsın lale, gül ve sümbül

Mahzun çilekeş şairim, kabrinde rahat uyu sen
Hep okunur şiirlerin, Asım'ı bir duyabilsen

Ruhun şâd olsun, bu vatan, mahzun olmasın bir daha
Okuyalım hep beraber, üç İhlas ve bir Fatıha

Lütfi Bilir

HEP SONRADAN

Berbat ettim her şeyi,
Bulaştırdım yüzüme-gözüme yine.
Varsın insanlar bilmesindi,
Kendilerini çok sevdiğimi,
Ve onlar için çok ağladığımı.
Seveydim Leyla gibi içten-içe,
Belli etmeden kimseciklere.
Boşboğazlık ettim Mecnun misali,
Anlattım kurda-kuşa,
Bir benmişim sanki seven,
Şu koskoca dünyada.
Oysa ıssız ve karanlık bir mağarada,
İbadet eder gibi sevmeli insan.
Bir kendi bilmeli sevdiğini,
Bir de Yaratan.

Muhlis Salihoğlu

GÖKÇETEPE AKŞAMI

İşte, “ala bahar” geldi
Şen bulutlar ezgiler içinde.
Işıklığın dolduruyor yüreğimi,
Sen ne güzelsin Gökçetepe!...
Gene döndü sevgileyin
Eski gün tutkularım...
Akşam diyorum ya,
Şairin dediği; “yine oldu akşam!”
İşte şavkı vuruyor Kilis’in üstüne
Bir yanda dingin sevilerim,
Bir yanda yakamozlaşan
Ve uzayıp giden yaşam...
Birikinti güzellikler vurur yamaçları
Bu sevi bulutlarıdır hep, çökertiyor içimi...
Yayılmışlar felhen üstüne
“Alibardak” çiçekleri... gönül gönüle...
Eflatun, mor, ebruli ve yeşil
Eyvah... gene tutuşmuşlar, el ele...

Işılay Yeşilsu

ÇARESİZ

Yine düştün aklıma
Yine seninle geçecek tüm zamanım
Ve sen
Ve sen inadına
İnadına uğraşacaksın yüreğimle

Oysa bugün
Kırlara doğru gitmeyi düşünmüştüm
Belki bir resim
Belki de bir şiir
Olacaktı benimle

Neden böyle zamansızsın
Habersizsin
Yoksunsun düşünceden

Yine düştün birdenbire
Bacadan düşer gibi
Tam da içime
Tam da
Seninle olamayacağım bir günde

Yine düştün aklıma
Neyse, düştün bir kere
Çaresiz
Bu günü
Sana ayıracağım.

Ali İhsan Kekeç

GÜN ORTASI GÖRÜLEN DÜŞ

Güzeller de ayrıldı bir bir sıladan
Bilmediğimiz yaban ellere gitti.
Dünya malı istemem artık Mevla'dan
Bir devire sığmayan ömrümüz bitti.

Bir çocukluk düşüydü gün ortası gördüğüm
Şimdi oralarda oyunlarımızı saklar bahçeler.
Bizden kalan son armağan olacak bir gün
Doğduğumuz köylere ancak ölümüz gider.

Şu dalgın sulardaki bulut gölgesi
Bir sıla-i rahimdir gözlerimde nem.
Kim bilir şimdi elinde çorba kâsesi
Belki de komşudan dönüyor Annem.

Yüzüm tutmaz -Düşlerimi geri getir -diyemem
Yine de ondadır bu dertlerin dermanı,
Ne kadar cevretse de şikâyet etmem
Bir kere dost bildim geçen zamanı.

Çekil aramızdan zaman, çekilin yıllar
Ben çocukluk düşlerimi yaşamak istiyorum.
İlk akşamdan uyuyup da.. sabaha kadar
Bir bahçeden bir bahçeye uçmak istiyorum.

ACI BADEMLER

Özel çalışmalarını sürdürmek, kendisi gibi emekli arkadaşları ile buluşmak, gerektiğinde onlarla ortaklaşa çalışmalar yapmak için kullandığı ofisinde masasına kurulmuş, okuma gözlüğünü takmış, elindeki kitabı okuyordu. Kapı dışarıdan tıklatıldı, ya özel bir durumu olmadığından ya da kitaba kendisini kaptırdığı için duymadığından cevap vermedi. İçeriden cevap alamayan kişi kapıyı açtı, masada oturmuş kitap okuyan arkadaşına uzun süre baktı, izin vermesi için sessizce bekledi. O, ofisin anahtarını verdiği arkadaşlarından birisinin gelmiş olduğunu düşünmüş olabilirdi, gelen kişinin kim olduğu ile önce ilgilenmedi. Gelen kişiden bir ses çıkmayınca burnunun ucuna kadar indirdiği gözlüğünün üstünden baktı,

“Hoş geldin Hasan, sen miydin? Otursana!” dedi.

Hasan;

“Hoş bulduk.” dedikten sonra geçti bir yere oturdu.

Koltuğunda geriye doğru yaslandı, gözlüğünü çıkarıp eline aldı, gözlerini süzdürerek Hasan’a baktı. Gözlüğü elinde tutuşundan ve bakışındaki derinlikten, anlatmak istediği bir şey olduğu belli oluyordu. Dudaklarını kıpırdattı ama bir ses çıkarmadı. Anlatmakta pek kararlı olmayabilirdi.

Hasan;

“Ne oldu?” dedi.

O hafif gülümsedi, sonra da;

“Yok, anlatmayayım, boş ver.” dedi.

Hasan;

“Sen bilirsin, anlatmak istemiyorsan anlatma tabi. Kişi, paylaşmak istemediğini paylaşmamalı zaten, doğru olan budur. Hele gizli olanlar paylaşılmamalıdır, sonra bir yerde konuşulduğunda, anlatılan herkes zan altında kalır.” dedi.

O, yeniden gözlerini yan tarafa akıtarak uzaklara bakıyor gibi dalgın bir bakış sergiledi. Hasan, onun bu bakışının arkasında, anlatılacak gizli bir şeyin olduğunu daha önce de sezmiş, söyleyeceklerini de söylemişti. Anlatıcaksak kendiliğinden anlatmalı değil miydi? Sessizce bekledi. Nitekim öyle de oldu.

“İstersen önce elimdeki kitaptan okuduğum şu bölümü sana da okuyabilirim, biliyorsundur mutlaka ama olsun, bilgilerin tazelenmiş olur.” dedi. Hasan;

“Tamam, dinliyorum, iyi olur.” dedi.

“Bir gün, kolundan tutmuş olduğu çocukla bir adam Peygamberimizin huzuruna geldi. Adamın çok hiddetlenmiş olduğu her hâlden belli oluyordu. Titrek ve kızgın bir ses tonuyla;

“Ey Allah’ın Resulü! Bu çocuğu, taşıyarak bahçemdeki hurmaları düşürürken yakaladım, cezasını veresiniz diye de size getirdim, bunun cezasını siz verin!” dedi.

Hiddetten adamın sesi kalınlaşmış ve çatalanmıştı. Şefkat Peygamberi adamı önce sakinleştirmeye çalıştı. Sonra da çocuğa, neden hurmaları taşıladığını sordu. Çocuk, aç olduğunu, karnını doyurmak için hurmaları taşıladığını

söyledi.

Adam, çocuğun cezalandırılmasını beklerken, Peygamber Efendimiz çocuğa, hurmaları taşlamamasını, yere dökülenlerden yemesini tavsiye etti ve çocuğun doyması için dua etti.

Böyle bir şey nasıl olurdu? Adam, hurmalarını taşıyan çocuğu yakalamış, Allah Resulü'ne getirmişti. Bu çocuğun, hurmaları düşürüp yemeye ne hakkı vardı? Bahçeyi yetiştiren kendisi idi, bakımını yapan kendisi, emek veren kendisi idi. Bu çocuk ise bin bir emekle yetiştirdiği hurmaları taşıyarak düşürüyor, topluyor ve yiyordu. Böyle bir şeye nasıl izin verebilirdi, bu çocuk suçlu, başkasının bahçesine izinsiz girmiş ve meyvelerinden toplamıştı, herkes böyle yaparsa insanların hali ne olurdu, ortada hak hukuk olmayacak mıydı, bu çocuğu nasıl bağışlardı? Adam, bakışları ile sanki bunları anlatmaya çalışıyordu, büyük bir şaşkınlık yaşadığı belli oluyordu.

Peygamberimizin ise bu duruma çok üzüldüğü her halinden belli oluyordu. Kolundan tutulup getirilen ve cezalandırılması istenilen kişi nihayet bir çocuktuk, üstelik aç olduğunu söylüyordu. Ancak şikâyetçi de bir bedevi yani kırsal kesim adamıydı, eğitimi, bilgisi yoktu, İslam'ı henüz özümseyememişti. Bu yüzden; peygamberimizin davranışındaki espriyi/inceliği kavrayamıyordu.

Her durumda muhatabının konumuna ve durumuna göre hareket eden Peygamberimiz, burada da öyle davranmış; çocuğa, ağacın dibine dökülenlerden yemesini tavsiye etmişti. Böylece olayı çözüme kavuşturmuştu. Bunu yapan bir peygamberdi, adamın canı sıkılsa da, bedevi de olsa buna kimin, ne itirazı olabilirdi ki?"

Tam burada okumayı bıraktı, parmağını şakağına koydu, gözlerini bir noktaya dikerek uzun uzun baktı. Söyleyemediği fakat içinde sakladığı bir şeyler vardı, davranışları bunu belli ediyordu. Uzun süre öylece durdu. İçinde sakladığı bir şey ya da olaylar tepki ve rahatsızlık veriyor olmalıydı. Halinden belli oluyordu. Ortalıkta bir sessizlik oldu! Baştan söylemişti; anlatacakları vardı ama belli ki kararsızdı. Hasan O'nun bu düşünceli ve dalgın halini sadece seyrediyor, sessizce bekliyordu. O, sessizliğini, Hasan ise bekleliğini bir müddet daha sürdürdü. Sonra sessizliğini bozarak;

"Şu işe bak Hasan Bey!" dedi, sustu. Hareketleri, anlatıp anlatmamakta hâlâ tereddüt ettiği görüntüsü veriyordu.

"Neyse!" dedi. Bir süre daha sustu. Sonra da; "Bu olay bana, önce anlatmak isteyip de sonradan vazgeçtiğim, hemen hiç unutmadığım ya da unutamadığım bir çocukluk anımı yeniden hatırlattı. Anlatmak istediğim halde vazgeçmiştim ama sana anlatayım." dedi.

"Sorumluluk çağının çok gerisinde, henüz 5-6 yaşlarında, o yıl okula başlamış bir çocuğum. İlkbaharın başları. O günkü yaşadıklarımı bugün daha iyi anlıyor ve daha farklı tasvir edebiliyorum.

Dünyaya gözlerini daha yeni açmış yapraklar, havaların ısınmasına paralel büyüyorlardı. Baharla gelen tazelik ve canlılık her yerde hissediliyor ve yaşanıyor. Yeşeren ağaçlar, göz açısını yeşille doldururken, yerden fışkıran otlar da kahverengi toprağa desen katmıştı. Seyretmeye doyum olmayacak güzel ve nefis bir ortam oluşmuştu, uyanan tabiat renk ve şekil değiştiriyordu!

Pırıl pırıl, tertemiz bir hava, gökyüzü olabildiğince mavi, bütün canlılar baharla buluşmanın adeta heyecanını ve mutluluğunu yaşıyorlardı. İşte böyle güzel mi güzel bir gündü! Okulda öğlenciyiz, ders bitti, okul dağıldı. Baharın kendini hissettirmedeği hiçbir ortam yoktu. Öğrencilerin okuldan dağılışı bile farklıydı, onlar da cıvılcıvıldı.

Mahalle arkadaşı olup ayrı sınıflarda öğrenim gören 5-6 arkadaş, hemen bir araya geliverdik, içlerinde yaşça en küçük olan iki kişi varız, ayrıca vücut yapısı olarak en cılız olanı da benim, diğerleri bizden büyük yaşta ve hepsi de benden daha iri yapıdalar. Yaşça bizden büyük olanlardan birisi;

"Bir teklifim var size ama itiraz etmeyeceksiniz. Gelin, çağla yemeye gidelim" dedi.

Hiç birimizin aklına böyle bir şey gelmezdi. Vakit dar, akşam olmadan gidip gelmek gerekirdi, çünkü akşam saatinden önce evde olmadığımızda, anne babamıza hesap veremezdik. Benim akranım olan arkadaşım yetim, babası, o çok küçük yaşta iken vefat etmiş, o yüzden buruk, içimizde herkes ona çok ilgi gösterirdi, bu ilgi ve o burukluk onu daha bir cesaretlendiriyordu belki. En cesaretlimiz ise teklifte bulunan arkadaşımız. O'nun cesareti de herhalde

okuduğu kitaplardan kaynaklanıyordu diye düşünüyorum bugün. O, Tommix, Red-Kid gibi kitapları çok okurdu. Parayla bu kitapları okutan yerler vardı o zaman. Biz Çocuk Kütüphanesine gideriz, o arkadaşımız ise daha çok bu yerlere giderdi.

Hiçbir şey düşünmeden, hiç yorum yapmadan arkadaşımızın teklifine hepimiz birden katıliverdik. O yaşta öğrendiğimiz arkadaşlık böyleydi. Güneşin yakıcı etkisini biraz daha artıran siyah önlükleri üzerimizden çıkartarak, içimizden okula en yakın olanının evine zula ettik, sonra da ayrıcalık ve üstünlük kokan deyimi ile bugün adına tatil evleri denilen, kuzeyden şehre bitişik denilecek kadar yakın olan bağların yolunu tuttuk.

Baharla gelen değişim, tazelik ve canlılık her yerde hissediliyordu. Oksijen yoğunluklu tertemiz havaya karışan iğde ve nane kokuları, garbi yelinin etkisiyle dalga dalga etrafa yayılarak tabiatın bağrında saklı rayihadan, çevreye bir ıtır ziyafeti çekiyordu. Daldan dala atlayarak, adeta raks eden kuşların, hiçbir enstrümanda bulunmayan, ötüşlerindeki ritim, onların dünyasından bizim dünyamıza su gibi akıyordu. Bazen öyle coşuyorlardı ki; "Bu âlemde biz de varız!" dercesine cıvı cıvı sesleriyle etrafı kuşatıyorlardı. Aksi bir seda işittiklerinde, topluca susup etrafı dinliyorlar, kısa bir suskunluktan sonra içlerinden birisinin cesaretle çıkışıyla coşkulu bir şekilde korolarını icraya tekrar başlıyorlardı. Ara sıra muziplik yaparak farklı sesler çıkarıyorlardı, onlar da susuyorlardı, bir süre etrafı dinledikten sonra tekrardan ötmeye başlıyorlardı.

Bazı yerlerde gürül gürül, bazı yerlerde ise şırl şırl akan sulardan gelen sesler, ayrı bestelerin farklı makamlarda, kendi köşelerinden icrasını yürüten enstrümanları andırıyordu.

Çitlerin arasında uzayıp giden toprak yolda, bu teraneler arasında yaptığımız muhteşem ve zevkli yolculuk bilemedin yarım saat sürmüştü.

Beraber gittiğimiz iki arkadaşımın dışındakiler kimlerdi bugün onları hatırlamıyorum ama yaşadığım olayı asla unutmuyorum!

O mevkinin, buz gibi serin suları, tabiata ayrı bir canlılık katıyordu; yeşil daha başka bir yeşil, ağaçlar daha görkemli ve güçlü idi. Çitlerle çevrili bağların içerisinde bulunan boy boy badem ağaçları arasında devasa diğer meyve ve orman ağaçları da vardı.

Hiç birimiz çitleri geçmedik, dolayısıyla bağlarda bulunan badem ağaçlarına da dokunmadık. Şimdilerde pek yetiştirilmediği için siz bilmiyor olabilirsiniz, o zamanlarda çit olarak bağ ve bahçelerin etrafına, yörede adına bohça payam denilen, yabancı bademlerden ekilirdi. Hem dışarıdan girilmesini engellemek hem de iç tarafın görülmesine mani olmak yani bir çeşit sütre oluşturmak için çalı türü bu bademler, ideal bir çitti. Kuraklığa dayanıklılığı ve acı olan meyvesi tercih sebepleriydi. Normalde bu bademlere kimse itibar bile etmez, meyveleri toplanmazdı. Sadece tohumluk olarak toplandığını, bazı aktarlarda bu maksatla satıldığını gördüğümü çocukluk yıllarımdan hatırlıyorum. Belki de bu kadar değersiz olmasından ötürü, biz bu yabancı bademlerden toplayıp yemeye başlamıştık.

Bir taraftan topladığımız bu acı bademlerin henüz yeşil renkteki çağa kısmını çıklatıyor, içinde bulunan, beyazımtırak bir zarla kaplı, sıvılığını henüz kaybetmemiş acı badem kısmını atıyor, çağlasını yiyorduk. Bir taraftan da fazlasını ceplerimize depoluyorduk.

Yemeye yeni başladığımızdan, daha öyle fazla bir şey de toplamamıştık ki; gelen bir sese doğru başımı çevirdiğimde mahallemizin yaşlı bir amcasını görmüştüm. Bulunduğumuz yerin hemen doğusundaki bağın içerisindeki büyükçe havuza akan sudan abdest alıyordu. O amcayı gördüğüm anda yüreğim cız etti. İçimde bir ürperti ve tedirginlik hâsıl oldu. Yanlış bir iş yaptığımızı o anda anladım. Şimdi tarif edemeyeceğim şekilde psikolojik bir suçluluk duygusu beni kuşatıverdi. Yapılan herhangi bir işin en doğru değerlendirmesini, insanın kalbinden aldığı, o andaki hâlimi düşündükçe daha iyi anlıyorum. Kalp, sahibini yanıltmazmış ya. Demek ki; yaptığımız işten kendim hoşnut değilmişim. Bir de insanlar arasındaki görünmeyen o iletişim var ya; bu harika bir güç! Daha bir şey olmadan, olabilecek olanı sezinlemek öyle kolay izah edilir bir iş değil!

Göz ucuyla yaşlı adamı takip etmeye başladım. Yaşlı amca abdestini tamamladı; önce iki eliyle yüzünü, sakalını, sonra da karşılıklı olarak kollarını sıvazlayarak abdest sularını iyice sızdırdı. Heybetli bir duruşu vardı. Daha sonra da usturuplu bir yöntemle sesimizi duyduğu tarafa dönerek mahallenin çocuklarını yani biz-

leri iyice süzdü. Benim dışımda orada bulunan o kadar çocuğa bir şey demeyen adam, bana isimle hitap ederek;

“Sen nasıl ta buralara gelerek, size ait olmayan bir bağın bademlerinden çağla topluyor da yiyorsun, sana yakıştı mı bu şimdi? “dedi.

Bu söz,o acı bademlerden daha acı gelmişti. Tabir yerindeyse işte o anda feleğim şaştı. Sö-zün, benden çok babama ait olduğu belliydi. Çünkü yaşlı adam, o kadar çocuğun içinde sadece beni eleştiriyordu. Babam ilkeli bir adamdı, doğru bildiklerinden asla taviz vermezdi, mahallede herkes onu bu özellikleri ile tanırdı. Adam, yaptığımı babamın şahsında bana yakıştıramıyordu ve de haklıydı. Bir kaç tane acı badem çağlası yemek için ta uzaklara gidilir miydi? Üstelik oradaki bağlar da bize ait değildi, bağın sahibinden izin de almamıştık, ortalıklarda da zaten bağ sahiplerinden kimse yoktu.

Yemyeşil çağlalar, o minicik avuçlarımda sanki birer kor ateş olmuşlardı da avuçlarımı yakıyorlardı. Ne yapacağımı bilemez bir haldeydim, büyük bir şaşkınlık yaşıyordum. Önce ellerimdekilerini, sonra da cebimden çıkardığım acı badem çağlalarını çitlere yani topladığım tarafa doğru attım. Küçücük aklımla onları aldığım yere iade ediyor, böylece onlardan kurtulmaya çalışıyordum. Bende ki bu paniği gören yaşlı adam, sanki üstüme üstüme geliyor, “Böyle davranmakla yaptığımdan kurtulamayacağımı” söylüyordu.

Dağların üzerinden sarkan güneş bütün ısını vadiye göndermiş gibi tenimi yakıyordu. Sıklet bastırdıkça bastırdı, tepeden tırnağa terlemeye başladım, terden çamaşırım ıslanmıştı. “Bir adam o kadar ter döker mi?” demeyin, ben yaşadım. Arkadaşlarım aldırış etmeseler de ben onlara sürekli “Gidelim buradan.” diyordum. Çünkü kendimi, korkunç derecede suçlu hissediyordum. Bir taraftan da “Yaşlı adam, yaptığımızı ya babama söylerse!” diye korkuyordum.

Ben böyle bir hatayı nasıl işlemiştim? Hâlbuki babam, kardeşlerimle bizi sık sık bir araya getirir, tembihte bulunur; “Yolda, yolakta veya başka bir yerde, size ait olmayan bir şey gördüğünüzde, o eşyaya asla elinizi sürmeyeceksiniz. Para görseniz almayacaksınız. Başkaları alacak olsa da siz dokunmayacaksınız. Çünkü o para veya eşya size ait değildir.” diye öğüt verirdi.

Bütün bunları dinleyip dururken, nasıl olmuş-

tu da birkaç acı badem çağlası için ta bu bağlara kadar gelmişik? Yaşlı adam yerden göğe haklıydı. Sonra, babam bunu duyarsa, yaptığım bu yanlış davranışımı nasıl anlatabilirim diye de iyiden iyiye korkmaya başlamıştım. Bir yaptığım yanlışlığın verdiği pişmanlıktan dolayı, bir de babama hesap verememekten dolayı büyük bir tedirginlik yaşamış olduğumu şimdi daha iyi anlıyorum. Arkadaşlarıma sürekli; “Gidelim buradan. Gidelim buradan” dediğimi ise çok iyi hatırlıyorum. Oralardan mı yoksa kendimden mi kaçmak istiyordum?

Arkadaşlarım beni teskin etmeye çalışıyorlardı ama çabaları bir işe yaramıyordu. Neticede arkadaşlarım bana uymak zorunda kaldılar. Bir telaş içerisinde bağlardan uzaklaşmaya başladık. Ben, uzaklaşmanın ötesinde kaçıyordum, arkadaşlığın gereği diğerleri de peşimden geliyorlardı. Gittiğimiz yolu çok kısa bir sürede kat ederek mahalleye döndük. Ne dönüştü ama!

Bir süre sonra bu işin burada bitmediğini, bilakis farklı bir boyut kazandığını anladım. Yaşlı adamı, mahallede her gördüğümde, yüreğim cız ediyor, o günün akşamında babamdan bir tepki bekliyordum.

Günler böyle akıp gitti. Nihayet yaşlı adam ölünce, aramızdaki sır da ifşa olmadan tek taraflı öldü zannetmiştim. Demek ki ölmemişti!

O günden sonra, her badem çağlası veya badem ağacı, özellikle de acı badem ağacı gördüğümde içimde bir burukluk olur ve o anı tekrar yaşarım. Olayı bir sır gibi saklayıp ifşa etmeyen yaşlı adamı ise asla unutamam, her aklıma düştüğünde rahmetle yâd ederim. Bu his hiçbir zaman bende ölmedi. Bugüne kadar kim bilir kaç kere hatırladım, kaç kere pişman oldum ama çaresi de yoktu. Ruhumda hissettiğim acıların yanında bademlerin acı olması ne idi ki? Sahibi-ni bilsem gider helallik dilerim belki, tabi adam da hayatta ise! Hayatta olsa bile tanımadığım için onu da yapamıyordum. Nihayet okuduğum bu yazıda anlatılan olay benim için bir çıkış yolu, bir umut ya da teselli oldu. Yıllarca içimde taşıdığım ağırlık biraz olsun hafifledi, burukluk sadece teselliye dönüştü.

NASIL YAZIYORLAR?

Hacı Ali ÖZTURAN

Refleks haline gelen davranışlarımızın pek farkında olmayız. Yazmak da öyle... Yazarlar ve ozanlar için yazma eylemi neredeyse refleks dönüşmüş davranışlardır. Benim için de öyle... Yalçın Yücel'e böyle bir başlık verdiği için teşekkür etmeliyiz. Hem nasıl yazdığımızı bilinçli olarak gözden geçirmek hem de başka yazar ve ozanların nasıl yazdıklarına vakıf olmak açısından.

Yalçın Bey'in verdiği başlığı sakın kafayla düşündüm ve kendi kendime sordum:

-Ben nasıl yazıyorum?

Yazma eyleminin birinci basamağı, neyi nasıl yazmam gerektiğine karar vermemdir. İkinci basamağı bununla okuyucuya ne mesaj vereceğimdir. Üçüncü basamak yazmak ve mükemmel bir üslup buluncaya kadar yazdıklarımı tekrar tekrar gözden geçirmek, gözümü tırma-layan, beğenmediğim yerleri tek tek değiştirmektir.

Nerde yazdığımı gelince; ben evde yazıyorum... Yazın (caddenin bütün gürültüsüne rağmen) balkonda yazıyorum. Kışın evimizin misa-

firden misafire kullanılan salonuna el koydum, ikili divana oturuyorum, dizüstü bilgisayarımı dizlerimin üzerine alıp, fareyi de divanda kaydırarak yazıyorum. Masada yazmayı düşündümse de bu şekilde daha rahat ettiğime inandım, böyle yazıyorum.

Usare'nin bu sayısını merakla bekleyeceğim, diğer arkadaşlarım nasıl yazıyorlarmış.

Gülçin Çınar GÖKÇETEPE

Engeller, çıkmazlar, hüznler, yıkımlar ve cehalet... Bunlarla çıktım yola. Toplumda yaşadığımız eksiklikler sorumlu kıldı beni. Bende-leri paylaşmam gerek diye düşündüm. Böylece başladı yazarlığım. Yazdıklarım konular hep çevremden oldu. O konuları çiçek toplarmış gibi topladım çevremi yaşamından. Bu yüzden yazarken yaşarım sanki. Yazdıklarım ağlatırlar bile. Çok daha fazla bir duygusallıktır bu. Ve yazdıklarım beklerler bir süre. Bazı değişiklikler ve eklentilerim de olabilir bu zaman bekleme-sinde.

Yazma sürecim uzun sürdüğü için beş altı bardak demli çay içerim. Bir de, hafif bir müzik çalar teybim. Bu ortam daha dingin kılar beni. Kalemimi de...

Yazma eylemimde çoğu zaman, seçtiğim çağrışımlardır. İnsanları kendi hayatlarının akışı içinde, olması gerekenle değil, olanla değerlendiririm. Yumuşak bir biçimde yargılarım onları. Çünkü yazarlık hem kültürü ve yeteneği, hem de sevgiyi, sağduyuyu gerektirir.

Hilmi YAVUZ

Nasıl değil de, niçin yazıyorum diyerek yanıt vermek isterim. Yazı yazmak benim için bir duygusal açılım değil, tersine tümüyle bilimsel bir çalışmadır. Bu eylem edebiyat yapmak, edebiyatın içinde akmaktır.

Yazarken her tarafımın kitaplarla çevrili olması aradığım bir ortamdır. Eskiden günün her saatinde yazamazdım. İlle de gece olsun isterdi kalemim. Şimdilerde değişti bu isteğim. Günün hangi saati olursa olsun içimdekiler yazmaya götürür beni. Önce bir konu seçerim. O konu ile ilgili kitaplar masama yığılır. Okur bakarım. Konuya bakış açıları nasıldır, karşılaştırırım. Bu araştırma, yürüyeceğim yolu engelsiz, akıcı kılar. Zaman konusu da bir engel değildir benim için. Bazen sabaha kadar sürer bu yazma eylemi.

Konular dedim... Çok derin bir düşünce sonrasında, yazacağım belirler kendini. İşte bu yüzdendir niçin yazdığım. Kaleme aldığım konu okuyucuda bir derinlik oluşturmayacaksa yazmanın da bir anlamı olamaz zaten. Konuyu öyle bir değelerim ki, bakışı bile değişir yazdıklarımın.

Gülçin Çınar Gökçetepe

BU YÜZDENDİR

Yekinmek aniden
Gidivermek uzaklara
Koklamak özgürlüğün nefesini
Bir gün batımı gibi, tatlı ve acı

Kalkıp gitmek
Belki de her şeyi bırakarak
Bir yelkenli gibi
Dokunmak sevinçlerin ellerine

Biz öfkeli insanlar
Öfkeli düşünceler
Kalsa bir öylece
Karanlık karanlık üstüne

Bu yüzdendir bu yekiniş
Güzellikler içindir
Kalkıp da aniden
Dağlara öte yürüyüş

Şahin Özbay

Güniz Demirci

BİR HAYAL OLUR

Sevgi katmak gerek daha günlere
Yürek sallarmış sevdanın beşliğini
Saklaman boşunadır
Besbelli işte gözlerinden
Severken güzeldir her şey inan ki
Geçen günler kesedendir

Şu yüzünü okşayan güneş
Hafif esen şu rüzgar
Ansızın çıkıp gelen iki söz
Anlatırlar aslında
Seni de
Beni de

Geçer, hepsi hayal olur bir gün
Perdeler örtülür
Kapanır camların yüzü
Ve ararsın o zaman
Yeniden depreşir yaraların
Gül yüzün solar bir gün

CENNETİN SUYU KURUMUŞ

Bu Fakîr'in Türkiye'de gezmediği, görmediği az yer kalmıştır. Rabb-ül Âlemîn nasib etti. Cennet Vatanımın en namlı yaylalarını, birçok dağlarını, ovalarını, beldelerini gezdim. Sarp, yalçın kayalarına tırmandım. Ormanlarında, derelelerinde, tepelerinde, bayırlarında, düzlüklerinde, yollarında, patikalarında tabanvayla adım adım dolaşım. Her gittiğim yerde, tabiatın koynunda Rabbimin benim için yarattığı rızkımı hazır buldum. Çiğdeminden, çoban patatesinden, yağlıkatığından, tekesakalından, yemliğinden, kitresinden, kengerinden, ışkınından, tavşan ekmeğinden doya doya yedim. Yarpuzundan borani, ısırganından, mendeğinden çorba yapıp içtim. Hele ebegömeceyle ısırgan böreğine hiç doymadım. Her dağın kendine özel meyvelerine: Ahlatına, kalbimizin en iyi ilacı olarak bilinen alıç ile yemişenine, yûnus eriğine, muşmulasına, kuşburnuna, üvezine, kestanesine, yaban elmasına, yaban fındıklarına, taflanına, böğürtlenine, burcu burcu kokan dağçileğine, Uludağ'ın zirvesindeki tundra üzümüne hiç mi hiç usanmadım.

Gezdiğim her dağın otundan çay yapıp içtim. Bir kere, her dağın kendine has kekiği vardır. Onun için Türkiyemizde enva-ı çeşit kekik bulunmaktadır. Bendeniz bu kekiklerin hepsinden çay yapıp içmişimdir. Gezdiğim her dağın adaçayıdan, papatyasından, yoğurt otundan, aslan pençesinden, kırkkilit otundan, kantoronundan, civan perçeminden, hemen her türlü

çiçekten çay yapmışımdır. Baharda ayva ve yaban gülünün çiçeklerinin pembemsi taç yapraklarını yemeyi çok severim. Yedikçe bana canlılık verdiğini hissedirim. Hele tesbi ağacının gelin gibi süzülen çiçeğindeki bal özünün tadını hiç unutamam. Onun için ben derim ki: Allah, Dünya'nın Cenneti olarak Türkiye'yi, Türkiye'nin Cenneti olarak da bizim oraları yaratmıştır.

Maraş, Akdeniz Bölgesindedir. Akdeniz ikliminin önünü Ahırdağ keser. Ahırdağ'ın güneyi Akdeniz ikliminde, kuzeyi kara ikliminde kalır. Ancak Akdeniz iklimi, Maraş'ın hemen batı kıyısından aşağı Akdeniz'e kavuşmak için akan Ceyhan Nehri vadisi ve Ceyhan'ın bir kolu olan Güredil Çayı, Güredil'in devamı olan Zeytun Çayı Vadisi yoluyla bizim oraları özellikle Süleymanlı (Zeytun), Ilıca, Hacıibrahimuşağı Köylerini sevecen sevecen okşar. Bu yüzden bizim köylerde tam anlamıyla ne kara iklimi, ne de Akdeniz iklimi hüküm sürer. İkisinin karışımı ılıman bir iklim hakimdir. Onun için dört mevsimi hakkıyla yaşardık. Kışları çok soğuk geçmezdi. Dondurucu soğuklar az olurdu. Baharı erken gelirdi. Şubatın sonunda cemreler düşerken kuşlar da bahar şarkıları söylemeye başlarlardı.

Kuşlar, kışın ayrı ses çıkarırlar. Baharın başlamasıyla sesleri şarkıya dönüşür. Diğer bir ifadeyle kuşların şarkılar söylemeye başlamasıyla bahar başlamış olurdu. Köyümüzün baharı uzun olurdu. 6 martta son cemrenin düşmesiyle Sümbüllü'nün hep güneşe bakan kayalarında

sümbüller zülûf zülûf sallanmaya başlardı. İnsanlarımız ilk sümbülü Sümbüllü’de koklardı. Aynı günlerde Kırkgöz’ün altında “Menekşelik” diye adlandırdığımız yörede, çalılar arasından mor menekşeler burcu burcu kokularını tabiata yaymaktaydılar. Mayısın altısında “Hıdırellezi” kutlarken, yönümüzü yaza dönsek de dağlarımızda, yaylalarımızda baharın en güzel anı yaşanırdı. Gözün görebildiği her yer yemyeşildi. Yeşilin üzeri renk renk çiçeklerle bezenirdi.

Dağların çukurlukları bembeyaz kar kütükleriyle basılıydı. Mayıs güneşi altında ılgıt ılgıt erirdi. Çiğdem kebabının üzerine kar suyu içerdik. Sonra oturur, yüzlerce çeşit, milyonlarca kuşun hep bir ağızdan tabiat sahnesinde söyledikleri şarkılarını, terennüm ettikleri nağmelerini dinlerdik. Dinlerken de yeryüzünde açan bin bir türlü çiçeğin kokusunu ciğerlerimize çekerdik. Acıkınca taze çimenlerle, çiçeklerle beslenen keçimizi sağlar, teleme yapar, yerdik. O zamanlar bu dağlarda on binlerce keçi, yine on binlerce koyun, binlerce sığır otlardı. Yine de bu dağların yeşilliği hiç gitmezdi. Allah’ın rahmeti bolca yağar; dağlarımızda, yaylalarımızda yeşillik olur; tarlalarımızda, bahçalarımızda, bağlarımızda bereket olurdu. Oğlağı davara, kuzuyu koyuna, buzağıyı sığıra katar, yükleyip göçümüzü, türküler çığırarak düşerdik yayla yollarına.

Her zaman baharın sonu yazdır. Haziran on beş deyince, arpalara orak girerdi. Yirmisinden sonra da ekinlere... Ekin biçimi, aynı zamanda dutlarımızın ballandığı zamandır. Ballı ballı, parmak gibi dutlarla yüklü dut ağaçları “yeyin dutumu” dercesine eğdi dallarını. Yaz sıcaklığında orak sallayan ırgatlarımız dut yiyerek, ayran içerek atardı yorgunluklarını. Her sabah yayladan köyümüze süzme torbalarıyla katık taşıırdı. Analarımızın pancar veya yarpuzdan yaptıkları bol katıklı, sarmısaklı boraniler orak sallayan kollarımıza güç üstüne güç verirdi. Tekbirlerle, salavatlarla biçerdik ekinlerimizi.

Temmuzun on beşinden sonra da harman zamanı başlardı. Yaz sıcaklığında, bir çift öküzün çektiği, altı çakmak taşlı dövenin üzerinde döner dururduk. Döven daireler çizerek döndükçe, çakmak taşları çiftçinin duymaktan zevk aldığı, sürekli, tatlı bir cıvırtıyla ekin saplarını samana

çevirirdi. Saplar saman olunca, samanla buğdayın karışımı olan “malama”yı harmanın tam ortasına höbek gibi yığardık. Harmana yeni saplar serer, yeniden başlardık sürmeye. En son saplar da malamaya dönüşünce, harmanın ortasındaki höbek dağıtılır; tüm malama yeniden Güneydoğu – Kuzeybatı doğrultusunda uzunca bir şekilde yığılırdı. Bu yığına “tınaz” denirdi. Poyraz alıp, götürmesin diye tınazın üzerini iyice sarar, sarmalardık. Sonra “Garbi Yeli”nin esmesini beklerdik. Bizim oralarda Güneybatıdan esen rüzgâra “Garbi Yeli” denir. Harmanlarımızı da garbi yeliyle savururduk. Ancak savurma işine başlamadan önce harmanın kuzeydoğu ve doğusunu dallarla örerek, iki metreden yüksek yapıyla çevirirdik.

Garbi esmeye başlayınca, tınazın sargılarını açar, yabayı alıp üzerine çıkardık. Malamayı alır, belli bir yüksekliğe atardık. Atarken yabının ağızını hep garbi’den yana çevirirdik. Havaya atılan malamanın içindeki buğdaylar yine tınazın üzerine düşerken, Garbi samanları uçurarak Kuzeydoğudaki yapının dibine kadar taşırdı. Böylece tüm tınazı savurarak samanla buğdayı birbirinden ayırırdık.

Ağustos ayı dut mevsiminin sonunu belirlerken, bağlarımızda üzümlerimiz olgunlaşmaya başlardı. Bu arada Temmuz başından itibaren bahçalarımızda olgunlaşan, burcu burcu kokan yaz elmalarımızı; sulu sulu kara eriklerimizi, sarardıkça ballanan sarı eriklerimizi, mayhoş mayhoş iştahımızı açan vişnelerimizi saymadan edemeyeceğim. Ağustosun on beşinden sonra incirlerimiz iyice ballanırdı. Cevizlerimiz firik olup içi yağlanırdı. İşte o zaman dünyanın en güzel tatlısını yapardık. Bir cevizin içini oyardık. Cevizin içi dört çenetten oluşur. Her çenetin üzerindeki zarımsı kabuğu soyardık. Bir cevizin içini bir bütün incirin içine yerleştirdik. Atardık ağzımıza. Başlardık çiğnemeye. Damağımızdaki ve dilimizdeki tat alma sinirleri çiğnediğimizin tadını dimağımıza ulaştırdığında dünyanın en güzel tatlısının hazzını yaşardık.

Eylül üzüm, incir, ceviz ayıdır. Aynı zamanda “darbız” yapılarak ekilen buğdayların göcek olarak göverdiği aydır. O zamanlar köyümüzün içinden aşağı akan “Kocadere”, çağıl çağıldı. Suyunun en az olduğu eylül ayında bile beş tane arkı dolduracak suyu vardı. Bu beş ark, köyü-

müzün önündeki “Yazı” dediğimiz, oldukça genişçe ovayı sulardı. Tarlalarımız baharda sürülerek nadas yapıldı. Bu nadas yapma işine bizim oralarda “velhan yapma” denir. Velhan eylülde sulanarak “darbız” yapılır. Birkaç gün güneşledikten sonra buğday saçılır. Sürülerek üzeri tapanla düzeltilir. Bu işe “göcek yapma” denir. Göcek, toprağa ekilen buğdayın filizlenerek toprak üzerinde gövermesi yani yeşermesidir. Ekinin ilk taze halidir. Göcek önce tek kanat olarak çıkar. Daha sonra iki, üç kanat olup günden güne toprak üzerinde dallanarak on ikinci ayın ortalarına kadar toprağı iyice örter. On ikinci ayın ortalarından itibaren uzun zaman kar altında kaldığında, kar göçeği kesmemeli. Şubat sonunda cemrelerin düşmesiyle karlar erimeye başlar. Karların erimesiyle üzeri açılan göcek, “kaleme kalkar”. Yani ileride başaklar verecek saplar çıkarır. Artık bundan sonra göcek, göceklikten çıkıp ekin olmuştur.

Ekim ayı nar, ayva zamanıdır. Ayvalarımızı, ekşi, tatlı, nuz narlarımızı ekimin sonlarına doğru toplardık. Saplarına ipler bağlayarak kışın ateş yanmayacak olan odalarımıza asardık. Türkiyemizin birçok bölgelerini gezdim. Gezdiğim her yer güzeldi. Ama bizim oraların sonbaharı bir başka güzeldir. Şairin “Ayva sarı, nar kırmızı” dediği sonbahar hakkıyla bizim oralarda yaşanır. Hem bizim sonbaharımız uzun olur. Aralık ortalarına kadar sürer.

Ekim ayı aynı zamanda “mâsara” mevsimidir. Üzümlerimizi pekmez yapmak için oluşturdığımız sisteme “mâsara” denir. Bağdan kestiğimiz üzümleri “mahra”lara doldururuz. Hayvanlara yükleyerek mâsara yerine getiririz. Ağzı dibinden daha geniş bir sala dökeriz. Bu sala “tehleme salı” denir. Kadınlarımız tehleme salının etrafına otururlar. Her üzüm salkımını elden geçirirler. Daneler arasındaki çürükleri, tehleri tek tek ayıklarlar. Ayıklanan salkımlar “depki salı”na atılır. Depki salı bir metre kadar yüksekte, öne doğru eğilidir. Önünde süzgeçli bir deliği vardır. Deliğin tam altına da “su salı” yerleştirilir. Su salının bir ucuna da tort mengenesi kurulur. Depki salı üzümle dolunca, üzerine pekmez toprağı serpilir. Sonra depkici çizmelerini giyer, salın içine girer. Başlar üzünleri tepelemeye. Tepeledikçe, üzüm suları depki salından önündeki su salına akar.

Çiğnenme işi bitince, depki salında sadece tort kalır. Tort, mengerneye aktarılır. Sıkılarak içinde kalan son sular da su salına akıtılır. Su salında biriken üzüm suyu daha sonra ocaktaki kazana aktarılır.

Mâsara ocağı kendine özgü bir ocaktır. Üzerine sabit bir şekilde iki teşt, bir kazan yerleştirilir. Teştlerle kazanın altı ufak bir tüneli andırır. Tünelin bir ucu ocağın ağzı, diğer ucu ise bacadır. Uzunca bir kütük tünele rahatça sığar. Kütükler ocağa bütün olarak atılır. Ocağın en sonunda kazan yer alır. Üzüm suyu kazanda kaynatılır. Kaynayan su ikinci teştin yanındaki sala çekilir. Bu sala “durultma salı” denir. Durultma salının dar ucu teştin kıyısındadır. Teşte bakan bu yüzüne yüksekte engine doğru üç tane burğu deliği açılmıştır. Bu deliklere çekici sapı kalınlığında birer sopa sokulmuştur. Salın diğer ucunun altına bir kütük konularak havaya kaldırılmıştır. Yani sal teşte doğru eğiktir. Kazanda kaynayan üzüm suyu bu salda dultulur. En üstteki çivi çekilir. Duru şerbet ikinci teşte akar. Uzun saplı pekmez kabağıyla da birinci teşte aktarılır. Şerbet teştlerde kaynaya kaynaya pekmeze dönüşür. Mâsara ocağının kıyısına, birinci teştin yanına bir sal daha yerleştirilmiştir. Buna “pekmez salı” denir. Teştlerde oluşan pekmez, pekmez salına çekilir. Burada soğutulur. Daha sonra keçi derisinden yaptığımız tuluklara doldurup hayvanlarımızın sırtında evlerimizdeki pekmez salına taşınır.

Aralık ayının onundan sonra “karakış” başlar. On gün sürer. Aralık ayının yirmi birinden sonra “zemheri” başlar. Kırk gün sürer. Zemheri, kışın en sert, en soğuk zamanıdır. Ayazı ve soğuğu insanın iliğini, kanını dondurur. Kurtlar bile üşür. İnsanlara ve köpeklerle saldırırlar. 30 ocakta sona erer. 31 ocak günü “zahmi” başlar. Babalarımız, dedelerimiz, ninelerimiz şöyle derlerdi: “Kırk günlük zemherinin, elli günlük zahmisi olur.” Zahmi, 21 martta “nevruz”la sona erer. Kış, 179 gündür. Milâdî 8 kasım günü başlar; 5 mayısta son bulur. Karakış, zemheri ve zahmi bu yüz günlük süre kışın en şiddetli zamanıdır. Dağlar karını bu yüz günlük zaman içinde yüklenir. Ancak, baharın müjdecisi olan cemreler birer hafta arayla zahminin içinde düşer. Hele 6 mart günü son cemrenin toprağa düşmesiyle toprak ısınır. Karlar erimeye, kuşlar

yaz şarkılarını söylemeye başlarlar. Karacoğlan deyişlerinde bunu şöyle dile getirir. “Yaz gelip de beşe aylar doğunca / Ol çayların kenarını sel alır.” “Yaz gelip de beşe aylar doğunca / Boz bulanık akar kuru dereler.” “Beşe aylar”, Türkmen takvimine göre cemrelerin düşmesiyle başlayıp lâlelerin, güllerin tomurcuklanıp açılmaya başlamasına kadar olan baharın ilk bölümüne denir. Lâle ve güllerin açılmasıyla “üç aylar” başlar. Karacoğlan bunu şöyle dile getirir. “Yaz gelip de üç aylar doğunca / Açılır lâleler gülden ziyade.” Daha geniş bilgi edinmek isteyen “USARE” dergisinde yayınlanan “TÜRKMEN TAKVİMİ” başlıklı yazımı okusunlar.

Baharı, yazı, sonbaharı yoğun bir çalışmayla geçiren köylülerimiz için kış günleri daha çok dinlenmeyle geçirdi. Kışın da kendine has işler olmaz değildi. Ama yaz işleri gibi sürekli ve yorucu olmazdı. Hatta damdan “kar kürüme” işi zevkle yapılırdı. O zamanlar damlarımızın üzeri topraktı. Akşamdan yağmaya başlayan kar, sabaha kadar damın üzerinde bir metre kadar kalınlaşırdı. Sabah erkenden kar küreğini, sürgüyü alan dama çıkardı. Herkes damındaki karı damdan aşağı kürümeye çalışırdı. Damın kürüme işini kim daha önce bitirecek diye aralarında gizli bir de rekabet başlardı. Birbirlerine laf atarak, heheyle, zılgıtlarla damlar kürünürdü.

Kar yağınca hep birden tavşan avına da çıkılırdı. Kimi izini izler, kimileri de tavşanların geçebilecekleri yerleri tutarlardı. Vurulan tavşanlar paylaşıldı. Hatta tavşan avına çıkmayanlara bile “Komşuda pişer, bize de düşer” fehvasınca ikramda bulunulurdu.

Uzun kış gecelerinde misafir odamız okuma odasına dönüşürdü. Namaz, oruç, abdest, gusül gibi ibadeti ilgilendiren konuları öğrenmek için “Enîs-ül Âbidîn”, “Mızraklı İlmihal” gibi kitaplar okunurdu. Dünya tarihini, Peygamberler tarihini öğrenmek için ise “Mevahib-ül Ledüniyye” “Tarih-i Taberî” gibi kitaplar okunurdu. En çok da Tarih-i Taberî... “Oku Tarih-i Taberî, al Dünya’dan haberi” denirdi. Rahmetli Babam Ali Pehlivan, Osmanlıca yazılmış olan bu eserleri, petrol lâmbasının sarımtırak, ölgün ışığında, gözleri yoruluncaya kadar okurdu. Komşularımız da can kulağıyla dinlerdi. Karacoğlan, Kerem ile Aslı, Hurşid ile Mahmiri, Arzu ile Kamber, Ferhat ile Şirin, Derdiçok, Âşık Garip... gibi

Âşık Edebiyatımıza ait eserler de çokça okunurdu. Hz. Ali’nin Cenikleri de en çok okunanlardandı.

Bu yıl Kasım ayının sonuna doğru köyüme gittim. İkinci günü, öğle üzeri Ilıca’dan çıktım. Arabası olan yeğenlerimden birine “Beni Yukarı Oba’ya kadar çıkarabilir misin?” dedim. “Başım üstüne dayı” dedi. Beni Sandık Tarla’ya kadar çıkardı. Sandık’ta birkaç yerde kaynak vardır. Buz gibi sularını içtikçe içesiniz gelir. Fakat bu suların en güzeli Sandık Tarla’nın batısından aşağı akan Kocadere’nin Eşek Meydanlığı yakasından, kayalık, çamlı tepenin eteğinden bün-güldeyenidir. Yolum buralara her düştüğünde, bu kaynaktan mutlaka bir su içerim. Yine doğru oraya yöneldim.

Kaynağın başına vardığımda suyunun çok azaldığını gördüm. İçimden; “Kuruyacak mı ne?” diye hayıflanarak söylendim. Kana kana içtim. Abdestimi tazeledim. Çocukluğumdan beri ayaklarımın çok iyi bildiği yoldan yürüyerek Eşek Meydanlığı’na çıktım. Çıktım ama Sandık’tan beri gördüklerimle iyice şaşalamıştım. Eşek Meydanlığı’nı görünce hepten alıklaştım. İçimden “olamaz olmaz” diyerek isyanlar yükseliyordu.

Bizim buralar senede iki kez baharı yaşırdı. Biri ilkbaharda, ikicisi de sonbaharda. Eylülün sonlarına doğru yağın yağmurlarla kırlarımız, dağlarımız yeniden yeşerirdi. Hele bu “güzlek” yeşilliği bir de güz çiğdemleriyle süslenince baharı hiç aratmazdı. Şu an içimde acı bir burkulmayla seyrettiğim Eşek Meydanlığı bu mevsimde yemyeşil olurdu. Sığırlarımız, koyunlarımız taze güzlek çimenleriyle karınlarını doyururken ben de etli etli mantarlar toplardım. Gözlerimi yumuyorum. Çocukluk yıllarımda hafızama kaydedilmiş Eşek Meydanlığı’nı seyrediyorum. Gözlerimi açıyorum. Önümdeki kurak düzlüğü görünce afallıyorum. Ben ömrümün hiçbir döneminde, gezdiğim hiçbir yerde böyle acı bir kuraklık görmedim. Acı ve korkutucu bir kuraklık. İnsanın yüreğini kıyamet korkusuyla titreten bir kuraklık. Eşek Meydanlığı çöle dönmüş desem; çöl burdan çok daha yeşil. Ben elli beş derecelik yaz sıcaklığında Arabistan çölünü de gördüm. Çölün de kendine has bir bitki örtüsü vardır. Yaz, kış yeşilliğini korur. Ama bu acı kuraklık içimi burkuyor. Üzerine bastığım kır-

mızımsı toprak ayakkabımın altından ayağıma çıkmaktaşı gibi batıyor.

Kuraklık cehennemini yüreğimde hissederek yürüdüm batıya doğru. Hedefim köyümüzün özellikle Ortaoba'nın damı gibi duran Sümbüllü idi. "Bastırık Dere"'ye geldiğimde etrafımı gözden geçirdim. Bir tek meşe ağacı göremedim. Bastırık Dere, kuzeyimdeki Çamlıdağ yücesinden başlayıp oldukça dik bir şekilde güneye doğru inerek Kocadere'ye kavuşan kuru bir deredir. Ancak çok yağmur yağdığında su bulunur. Bir de baharda eriyen Çamlıdağ'ın kar sularını Kocadere'ye taşır. Benim çocukluğunda buralar bol meşe ağaçlarıyla kaplıydı. Davarı olan köylülerimiz temmuz ayında bu meşelerin dallarını keserler. Dere kıyısındaki meşelerin çatna bastırırıldardı. Bastırılan dalların yaprakları yaz sıcağı altında yeşilliğini kaybetmeden kururlardı. Kışın karın üzerinden kızaklarla köye taşınırdı. Hafif tuzlu su serpilerek keçi ahırlarındaki çengellere asılırdı. Keçiler, yeşilliğini yitirmeyen meşe yapraklarını iştahla yerlerdi. Bu meşe dalı baskısına buralarda "bastırık" denirdi. Bunun için buraya "Bastırık Dere" denmiştir. Bu gün Bastırık Dere çevresinde bir tek meşe göremezsiniz. Köylülerimiz önce meşeleri kese kese çöşçoturuk bıraktılar. Sonra kökten kesip odun yaptılar. Daha sonra köklerini de söküp yaktılar. Bastırık Dere, benim yüreğimde insanların tabiata yaptıkları zulmün bir örneği olarak sızılar durur.

Acı kuraklığın içinde yürüdüm. Sümbüllü'nün başına çıktım. Artık acı kuraklığın zirvesinden acı kuraklığı seyrediyordum. Önümde Ilıca Köyü. İçinde yaşayanlar farkında olmasalar da cehennemî kuraklığın pençesinde ölüm sancılarıyla kıvranan köyüm. Acı kuraklık karabasan olup çökmüş her yerine. Dağlarına, taşlarına, derelerine, tepelerine, kırlarına, bayırlarına, ovalarına, yazılarına, bağlarına, bahçalarına... Bir zamanlar altın başaklarla dolup taşan yazısı tükenmek üzere. Büyük bir kısmı beton yığını haline gelmiş. Yazının hemen batısında yer alan bağlar mevkiinde ise hiç bağ kalmamış.

Ilıcadan Süleymanlı'ya giden şose bağların ortasından geçmektedir. Şosenin kuzeyinde kalan kısma "Tavşantepe Bağları" denir. Çünkü, bağların hemen doğu kıyısında, başlangıç noktasında Tavşantepe yer almaktadır.

Bizim Ilıca Köyü konumu içinde, antik çağdan

kalma birkaç kale yeri vardır. Bu kale yerlerinin en büyüğü Tavşantepe'dir. Yazı'ya hakim bir noktadadır. Antik çağda Ilıca Yazı'sını elinde tutan Derebeyi'nin şatosu Tavşantepe'nin başındaymış. Ama bu gün şatodan eser yok. Köylülerimiz Tavşantepe eteklerindeki tarlalarda çift sürerken Büyük İskender, Roma dönemine ait sikkeler bulmuşlardır. Türkiye'de gezdiğim bir çok yerlerde antik çağdaki krallara ait bir çok "Kaya Mezarı"nın açılmış olduğunu gördüm. Ama bizim köydeki kaya mezarlarına hiç dokunulmamış. Allah bir gün imkan verirse, köyümde etrafıca bir arkolojik kazı yaptırıp, çıkan gümüş taputlarla, tarihî eserlerle köyüme bir müze kazandırmak isterim. Çok zengin bir müze olacağından emînim.

Tavşantepe bağlarından eser kalmamış. Çocukluğumuzda bu bağların arasından sonbaharda "göbelek" toplardık Bizim bu bölgeye has "Boğa Kengeri" dediğimiz endemik bir kenger yetişir. Bu kengerin kökünde olan mantara biz "göbelek" deriz. Eskiden bağlarımızın, tarlalarımızın sınırlarında çok olurdu. Şimdi bu acı kuraklıkta nasıl mantar oluşsun ki..? Şimdilerde Tavşantepe Bağları'nın içinde üzüm yerine, göbelek yerine beton yığını evler biti bitivermiş.

Bağlarımızın şosenin güneyinde kalan kısmı iki bölümdür. Yazı'nın bitişiğindeki kısmına "Yazı Bağları" denirdi. Yazı Bağları'nın batısındaki derenin batısında kalan, düz, geniş araziye kaplayan bağlara da "Şericek Bağları" denirdi. Eskiden burdan bakınca Yazı Bağları olsun, Şericek Bağları olsun Cennet'in en güzel köşesi "İrem Bağları" gibi gözükürdü. Şimdi bakıyorum bağlardan eser kalmamış. Her yer kupkuru toprağa dönüşmüş. Artık bu acı kuruluğa toprak denir mi bilemem? Toprak, kucağına düşen her tohumu yeşertir. Ama bu acı kuraklıkta hangi tohum yeşerebilir..?

Sonra gözlerimi daha aşağılara, Ilıca Dere-si'nin iki yakasındaki ve Zeytun Çayı vadisindeki Zeytun (Süleymanlı) bağlarına çevirdim. Oraların da Ilıca Bağlarından farkı yoktu. Bakışlarım yavaş yavaş batıya, Solakdağ'ın eteklerindeki Hacıibrahimuşağı Köyü'ne uzandı. Eskiden Hacıibrahimuşağı Köyü'nden öte Kozçağız'a doğru giden yolun altı ve üstü, Solakdağ etekleri züm-rüt gibi yemyeşil bağlarla kaplıydı. Şimdi bakıyorum da buraların bir zamanlar bağlık olduğuna

bin şahit gerek. Oysa Allah, o cennet bağların üzümünden yemeyi bana nasip etmişti.

Sümbüllü'nün başında ikindi namazını kıldıktan sonra ardicların, çamların arasından aşağı eskiden kalmış davar cılgalarını takiben "Yaylabağı"na indim. Yaylabağı düzlükleri genç çam ağaçlarıyla örtülüydü. Eskiden bu düzlüklerde bağ tiyekleri göze çarpardı. Bizim çocukluğumuzdan önceki zamanlarda. buralar bağlık imiş. Babalarımız bu bağların timar edildiğini bilirlerdi. Bizim çobanlık yaptığımız dönemlerde çamların, yunus eriklerinin başlarında üzüm yüklü asmalar vardı. Biz üzüm ihtiyacımızı bu asmalardan giderirdik. Şimdi bakıyorum tek bir asma göze çarpmıyor.

Susamıştım. Doğruca Yaylabağın Kaynağı'na gittim. Ne yazık ki, kaynak kurumuştı. Gözlerimle görmesem, inanmazdım. Kuruyalı çok zaman olmuştu. Belkide birkaç yıl öncesinden... Çocukluğumun sıcak yaz aylarında bu kaynaktan hergün birkaç kez su içerdim. Kaynağın önündeki söğüt ağacının başındaki asmanın üzümünü hem biz, hem de kuşlar yer yer bitiremezdik. Şimdi bakıyorum, ne söğüt kalmış, ne de asma. Suyun kuruduğu bir yerde hangi canlı yaşayabilir..?Yönümü doğruya döndüm. "Kırgöz" deyip yürüdüm.

Kırgöz'e geldim. Geldim ama, görünce afalladım. Söylemişlerdi de inanmamıştım. Eskiden kırgöz, bu koca kayaların dibinden, gökyüzüne doğru, bembeyaz köpürerek büngülderdi. Baharda bir değirmenlik su çıkardı burdan. Kocadere'ye kadar bembeyaz köpük halinde akardı. Kırgöz'ün Kocadere'ye kadar akıp gittiği dik yamaca "Sulannık" derdik. Kırgöz, Sulannık'ta şelâle üstüne şelâle oluştururdu. Biz bu şelâlelere "Şarlak" derdik. Kırgöz'ün suyunun en çok azaldığı ağustos sonunda bile iki argı dolduracak kadar suyu olurdu. Tarlalarımızı, bahçalarımızı, ağaçlarımızı Kırgöz'ün suyuyla sulardık. İçme suyumuz da Kırgöz'den obamıza kadar uzanan arkla gelirdi. Analarımız, ablalarımız, bacılarımız obamızın girişindeki çeşmeden evlerimize su taşırlardı. Anlayacağınız hamurumuz Kırgöz'ün suyuyla yoğrulmuştu.

Şimdi bakıyorum, bir değirmenlik suyun köpük köpük fışkırdığı gözeden kol kalınlığında bir su ya çıkıyor, ya çıkmıyor. O da yeryüzüne çıkıp aksam mı, akmasam mı diye tereddüt ediyor.

İşin doğrusu bir zamanlar köpüklü sularını kana kana içtiğim Kırgöz can çekiyor. İçsem belki susuzluğumu da gideremeyecek. "Ağlasam, göz yaşım kırgöz'ün suyunu çoğaltabilir mi?" diye düşünüyorum. Ama ağlamak ne mümkün. İçinde bulunduğum cehennemî, acı kuraklık hıçkırıklarımı kördüğüm yapıp boğazımı tikiyor.

Dönüp Kocadere'ye aşağı baktım. Kocadere, "gayya deresi" gibi kupkuru, kapkaranlık gözüküyor. Damla su akmıyor. Bir zamanlar söğütlerin, çınarların gölgesinden aşağı çağıl çağıl akardı. Çağlayanların dibinde, boyumuzu aşan, yemyeşil göller oluşurdu. Yazın o göllerde yüzerdik. Üşüyünce sıcak kumluklara uzanırdık. Yaylabağın Kaynağı'nı kurumuş gördüğümünden beri içimde tekrarlanan cümleyi sesli sesli söylemeye başladım. "Cennetin suyu kurumuş. Cennetin suyu kurumuş." Eyvah! Eyvah ki eyvah! Cennetin suyu kurumuş..!

Kendi kendime "niçin böyle oldu" diye soruyorum. Beynimde bu "niçin" sorusunun cevabını arıyorum. Bütün sorulara, rahmetli Hocam Ali Haydar Kireççi'den öğrendiğim üzere cevabı Allah'ın Kelâmı'nda ararım. Rabb-ül Âlemîn, insanı yeryüzünün efendisi olarak yaratmıştır. Kutsî emaneti olan "Dîn-i Mübin-i İslâmı" insana yüklemiştir. Bizim en büyük görevimiz İslâmı yeryüzüne hakim kılmaktır. Hakk'ı yaşamak, Hakk'ı yaşatmaktır. Bakara Suresinde şöyle buyurmaktadır; ayet 21- "Ey insanlar! Sizi ve sizden evvelkileri yaratan Rabbinize ibadet ediniz. Tâ ki, takvâ sahibi olasınız." Ayet 22- "Size yeryüzünü döşek, göğü de tavan yapan ve gökten su indirip onunla size rızık olarak meyveler çıkaran O'dur. O halde kendiniz bilip dururken Allah Teâlâ'ya şirk koşmayınız." Görüyoruz ki Allah Teâlâ yer ve gökteki tüm nimetleri biz insanlar için yaratmıştır. Buna karşılık sadece kendisine kulluk etmemizi ister. İnsanın başı sadece Allah'ın huzurunda eğilmelidir. Allah'tan başkasına boyun eğmemiz şirktir. Allah şirki asla affetmez. Bir de verdiği bunca nimete karşılık şükretmemizi ister. Şükür, Allah'ın rahmetini, nimetini ve nimetinin bereketini artırır. Ne kadar şükür; o kadar rahmet, o kadar nimet, o kadar bereket. Bakara Suresi, ayet 172- "Ey mü'minler! Size rızık eylediğimiz iyi ve helâl şeylerden yiyeceğiniz. Eğer O'na tapıyorsanız, Allah'a şükrediniz." Muhakkak biz şükürü azalt-

tık ki, Allah da rahmetini, nimetini, bereketini azalttı. Bu acı kuraklığı bize musallat etti. O halde ilk yapacağımız iş, Allah'a çok çok ibadet edip, çok çok şükretmektir. Şunu unutmayalım kardaşlar: Kıyamet, yeryüzünden şükür kalktığı gün kopacaktır. Yoksa şükürden uzaklaşarak kıyameti koparmak mı istiyoruz..? Ona göre kendimize geelim ve Allah'a yönelelim. Ve Allah buyuruyor: Bakara suresi, ayet 186- "Eğer kullarım sana beni sorarlarsa, ben onlara yakînım. Bana dua eylediği zaman dua edenin duasına icabet ederim. Onlar da benim emirlerime icabet etsinler ki, doğru yola ulaşsınlar."

İkincisi Allah zulmedeni asla sevmeyiz. Bir zamanlar bu dağlarda yüzlerce çeşit, milyonlarca kuşlar yaşıyordu. Biz, onların civıltılarıyla büyüdük. Şu Kırgöz'ün kayalıklarında şağılıyan keklıklar nerde..? Çocukluğumuzda tan yeri ağarırken, yüzlerce keklığın hep bir ağızdan ötüşleriyle uyanırdık. Öğleden beri geziyorum. Ne bir tek kuş gördüm; ne de bir kuş sesi duydum. Böyle enva-i çeşit kuşun kökünü kim karattı..? Biz karattık. Dün bir köylümüzün buğday ekişini gözlemledim. Tarlaya saçtığı buğdaylar kırmızıya boyanmış gibiydi. "Bu nedir böyle" diye sordum. "Buğdaylarda mantar olmasın, başak çıkardığı zaman kör olmasın diye zehire buluyoruz" dedi. "Peki kuşlar bu zehirli buğdayları yiyince ölmüyorlar mı?" diye sordum. "Ölüyorlar" dedi. Sadece o mu? Tarlaya saçılan sunî gübreyi de kuşlar gakmalayınca zehirlenip, ölüyorlardı. Zehirlenen kuşların ölümlerini yiyen tilkiler, sansarlar, çakallar gibi yırtıcılar da ölüyorlardı. Bu yaptığımız doğrudan veya dolaylı olarak zulüm değil mi..? Allah, zulmedeni sever mi..? Babalarımız, böyle mi yapıyorlardı? "Çiftçinin kazancında tüm mahlukatın rızkı vardır" deyip, ona göre ekip biçiyorlardı. Allah da rahmetini, nimetini, bereketini ona göre veriyordu. Allah, kazancını tüm mahlukatla paylaşan babalarımızı rahmetiyle, bereketiyle ödüllendiriyordu. Bugün rahmet yağmıyorsa, bereket kalkmışsa, kusuru kendimizde aramalıyız.

Şunu hiç unutmayalım. Yeryüzündeki canlı ve cansız tüm varlıklar insan için yaratılmış nimetlerdir. Allah'ın yarattığı nimetlerden yararlanacağız. Ama asla israf etmeyeceğiz. Nimeti gereğinden fazla kullanmak israftır. Asla nimeti hor ve hakir kullanmayacağız. Kısacası tabiatı

koruyacağız. Asla zulmetmeyeceğiz. Tabiatı zulmedersek, karşılığı âfet olur döner. Şu yaşadığımız kuraklık, yaptığımız zulmün karşılığıdır. Allah, bizi kuraklık âfetiyle uyarıyor. Soğuk su kaynaklarımız birer birer kurumaya başlamış. Ya bir gün Ilıcay'ı Ilıca yapan sıcak suyumuz da kurursa... Ne yaparız..? Rabb-ül Âlemîn Kelâm-ı Kadîm'inde, Mülk suresinin otuzuncu ayetinde buyuruyor: "De ki: Eğer suyunuz yerin derinliklerinde kaybolup giderse, size o suyu kim getirebilir..?" (Allah'tan başka.)

Hülya Çekici Şirikçi

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Vatan Türküsü

Dalgalanır bayrak,
Dalgalanır fatihâlar bayrakta.
Siz tâ Orta Asya'dan beri
Uyursunuz, uyanırsınız,
Siz düşünürsünüz bu toprakta.

Yaprak yeşilindeyken, su mavisindeyken
gücünüz
Memleket sizden çoğalmakta.
Yükselmemiş midir göğ'e karşı,
Kelime-i şahadetler yer yer,
Bütün soluğunuz bu toprakta.

Sizin aldığınız rüzgâr, sizin verdiğiniz sessizlik
Kırmızıda, akta.
Çalışmanızın
Ölümsüzlüğünüzün kımıldanışı

Buğday buğday, bu toprakta.
Allah bir nefes gibi yakın
Gökyüzü bir nefes kadar uzakta.
Gidecektir kâinatın son zerresine dek
Hürriyetiniz, bu toprakta.
Gidecektir kuvvetli soyunuzla, sonsuz
nesillerden,
Şerefte, fazilette, hakta,
Hizmetiniz
Varlığınız
Can can aksedecek bu toprakta.

Adınız tek.
Adınız bir milletle ayakta.
Kimi vatan der
Kimi Mehmetçik,
Yaşamanız bu toprakta.